

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

VLADKA V OLOMOUCI
zofická fakulta

Katedra politologie a evropských studií

Marek Šada

**Izraelská osadnická politika za vlády Ariela Šarona
v letech 2001-2006**

Bakalářská diplomová práce

Vedoucí bakalářské diplomové práce: Mgr. Hynek Melichar

Olomouc 2014

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

estné prohlášení

Prohlazuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracoval samostatně na základě uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 3. 9. 2014

Marek Šada

Úvod	1
1. Okolnosti vzniku prvních osad na okupovaných územích	6
1.1 Vít zství z roku 1967 a jeho d sledky	6
1.2 Osídlovací koncepce Jigala Allona a Mo-e Dajana	9
2. Typologie osad a osadník	11
3. fidovské osady a mezinárodní právo	17
3.1 Rezoluce 242 a 446	20
3.2 Vyvlast ování p dy na okupovaných územích	22
4. Osobnost Ariela TM rona a jeho koncepce osídlování okupovaných území	25
5. První vláda Ariela TM rona (2001-2003)	29
5.1 Druhá palestinská intifáda	29
5.2 Izraelská bezpečnostní bariéra	32
6. Druhá vláda Ariela TM rona (2003-2006)	35
6.1 TM ron v projev na konferenci v Herzliji	35
6.2 Zpráva Talie Sasson o ilegálních osadách	36
6.3 Unilaterální plán izraelského stažení se z pásma Gazy	37
6.3.1 Oponenti plánu stažení se z pásma Gazy a jejich argumenty	38
6.3.2 Zastánci plánu stažení se z pásma Gazy a jejich argumenty	41
Záv r	45

Fenomén židovských osad na Izraelu okupovaných územích¹ je nedílnou součástí debat o izraelskoarabském konfliktu. Ten, jako součást širšího izraelskoarabského konfliktu má své kořeny již v období britské mandátní Palestiny, tedy je třeba před vznikem samotného státu Izrael. Dá se říci, že stejnou historii mají i židovské osady. Ty, které vyrostly na okupovaných územích po roce 1967, v podstatě navazovaly na předchozí tradici židovského osídlování půdy v Palestině, i když za jiných podmínek a jinými způsoby.

Na začátku 20. století se židé, inspirovaní myšlenkami sionismu² zpopularizovanými Theodorem Herzlem³, začali po téměř devatenácti stoletích vracet ve velkém počtu do své biblické domoviny. Skupovali zde půdu od místních Arabů a stavěli na ní své osady a později i města. S tím, jak se počet židovských přístěhovalců zvyšoval, se také úmrtí zvyšovalo například mezi starousedlíky - palestinskými Araby a nově přichozími židy, které posléze přerostlo v násilí. Konflikt prudce eskaloval ve dvacátých letech sérií ozbrojených střetů a masakrů, které se odehrály v Hebronu, Jeruzalémě a i na dalších místech po celé Palestině. Konflikt pokračoval i po vzniku samostatného státu Izrael v roce 1948 a to sérií izraelskoarabských válek.

Během šestidenní války z června 1967 obsadily Izraelské obranné síly (dále jen IDF) rozsáhlá území do té doby náležíící sousedícím arabským státům. Izrael tato území nikdy oficiálně neanektoval⁴, začal však na těchto okupovaných územích s budováním osad pro židovské osadníky. Od té doby se tyto osady rozrostly do obrovských rozměrů, v současné době žije na Západním břehu Jordánu (dále jen Západní břeh) a v oblasti Východního Jeruzaléma asi 515 000 židovských osadníků (Bītselem 2013a). Samotné osady, ve smyslu zastavěné plochy, zabírají jen o něco více než 1 % plochy Západního břehu, realita je ovšem taková, že regionální osadnické rady mají pod svou správou více než 40 % území Západního břehu. Z toho 10% tvoří půda za hranicemi již existujících osad, jen zatím nezastavěná, zbývajících více než 30 % území je pod jurisdikcí osadnických regionálních rad.

¹ Termínem šokupovaná území v této práci označuji následující území: pásmo Gazy, Západní břeh Jordánu včetně Východního Jeruzaléma a Golanské výšiny. Více viz kapitola *židovské osady a mezinárodní právo*.

² Sionismus je formou židovského nacionalismu, který usiluje o vznik a udržení židovského státu na území tzv. Země izraelské, tedy biblické země zaslíbené Bohem Izraelitům. Ve své původní formě byl ale sionismus sekulárním myšlenkovým proudem.

³ Theodor Herzl (1860-1904) bývá označován jako otec moderního sionismu. Svě myšlenky vyjádřil v knize židovský stát (Der Judenstaat).

⁴ Izrael se pokusil anektovat území Golanských výšin, rezoluce Rady bezpečnosti OSN tuto anexi ale prohlásila za neplatnou.

podstat nedostupná (Friedman; United Nations 2006:

Složitost situace komplikuje samozřejmě také skutečnost, že se jedná o území, kde se nacházejí místa svatá pro tři velká světová náboženství: judaismus, křesťanství a islám. Každý izraelský premiér je tak v souvislosti s otázkou osadnictví a osad postaven před nelehký úkol. Na straně jedné musí elitou podporovaným silným osadnickým lobby, pravicových i náboženských extrémistů, kteří se myšlenky osídlování nechtějí za žádnou cenu vzdát a na straně druhé je vystaven tlakům Palestinců žijících na okupovaných územích i v zahraničí, dále mezinárodního společenství, nevládních organizací i izraelské levice, kteří všichni vyzývají k opuštění osad, i když v různých se rozsahu. Při tom všem si zároveň musí, jako politik, na své straně udržet pokud možno většinu izraelské společnosti - svých potenciálních voličů.

Právě ve vztahu k problematice řídicích osad je stále ještě zajímavá jaká izraelská vláda zaujímá, kterým předvedl Ariel Šaron. Úspěšného, ale kontroverzního politika a vojáka, který se do historie mimo jiné zapsal svou invazí do Libanonu v roce 1982, tvrdým postojem vůči palestinským Arabům a hlavně podporou osídlování okupovaných území řídicími osadníky. Podporou, za kterou si vysloužil podporu osadnického hnutí. Pokud něco Ariel Šaron nepostrádal, byla to odvaha činit riskantní rozhodnutí, všechny dokonale překvapil, když oznámil svůj úmysl zrealizovat úplné, unilaterální izraelské stažení z pásma Gazy, týkající se jak jednotek IDF, tak i izraelských civilistů, tedy především místních řídicích osadníků. Tento svůj plán také v roce 2005 zrealizoval, a to i přes odpor osadnické lobby a rozkol, který toto rozhodnutí vyvolalo v jeho politické straně i vládní koalici. Ve skutečnost naopak přijala tento krok velmi pozitivně a Šaronova popularita rázem prudce stoupla. Na první pohled se jednalo o nepochopitelný krok, zvláště od člověka se Šaronovou minulostí a pověstí: nejen, že se vzdal kontroly nad územím a osadami, které pomáhal budovat, ale protože se jednalo o jednostranný akt a nedošlo k žádným jednáním s palestinskou stranou, výmovou za tyto oběti, alespoň zdánlivě, nic nezískal.

Proto se tato práce zaměřuje právě na období vlád Ariela Šarona a jejich osadnickou politiku. Primárním cílem práce tedy bude analýza osadnické politiky Šaronových vlád na Izraelem okupovaných územích, s tím, že zvláště pozornost bude věnována již zmíněnému jednostrannému izraelskému stažení se z pásma Gazy. Pojem osadnická politika zde není vnímán jen jako samotná výstavba i naopak opuštění řídicích osad, ale jako komplexní politiku izraelské vlády ve vztahu k okupovaným územím. Právě existence řídicích osad totiž do velké míry diktuje politiku vůči okupovaným územím, kde se nacházejí. S problematikou izraelských osad takto úzce souvisí třeba projekt a budování tzv. separační

o palestinské p dy nebo r zná silni ní omezení a o okupovaných územích. Ve stru nosti se práce bude zabývat i mezinárodním právem ve vztahu k fildovským osadám.

V rámci práv popsané analýzy práce zodpoví dv výzkumné otázky, odpov na neff pom fle vyvodit záv ry této práce: 1) *Jaké motivy vedly premiéra Ariela TMrona k rozhodnutí uskute nit unilaterální staflení z pásma Gazy a jak je možné vysv tlit tak zásadní zm nu jeho postoj v i fildovským osadám?* 2) *M fle unilaterální izraelské staflení z pásma Gazy v budoucnu posloužit jako precedent pro dal-í opu-ť ní osad na okupovaných území Západního b ehú?*

Spolu s hledáním odpov dí na stanovené výzkumné otázky budu také ov ovat platnost následující hypotézy: *Pro Ariela TMrona, jako pro bývalého profesionálního vojáka, m la bezpe nost státu centrální význam, v okamžiku, kdy fildovské osady na palestinském území p estaly v jeho o ích být pro Izrael bezpe nostním p ínosem, byl TMron schopen zdánliv radikální zm ny názoru a rozhodl se k unilaterálnímu izraelskému staflení se z pásma Gazy.*

Co se týká asového vymezení mé práce, nejvíce pozornosti v nuji p íletému období od roku 2001 do roku 2006, tedy funk nímu období obou vlád Ariela TMrona. Konkrétn ji se jedná o období od b ezna 2001, kdy se TMron poprvé ujal premiérské funkce, do února 2003, kdy byla tato první TMronova vláda nahrazena druhou vládou v ele se stejným muflem. Ta z stala u moci afl do kv tna 2006, i kdyfl v záv ru svého funk ního období jifl pracovala pod vedením nového premiéra, Ehuda Olmerta. Vým na na premiérském postu byla vynucena okolnostmi, Ariel TMron totifl v lednu 2006 prod lal infarkt, po kterém upadl do kómatu a jifl se z n ho neprobudil.

Provést analýzu, stanovenou jako cíl této práce, nicmén vyfladuje brát do úvahy i dal-í faktory, které v rámci vyty eného zkoumaného období nelze obsáhnout. Práce se tedy bude ve stru nosti v novat i n kterým událostem, které roku 2001 p edcházely, ale jsou povařovány vzhledem ke zkoumané problematice za velmi podstatné. Konkrétn ji se jedná o p ehled prvních osídlovacích koncepcí na územích dobytých b hem TMstidenní války, a také analýzu p edchozí vojenské a politické kariéry Ariela TMrona.

Z geografického pohledu je možné tuto práci vymežit celkem jednozna n , klí ovými oblastmi jsou Izraelem okupovaná území s palestinským obyvatelstvem: pásmo Gazy a Západní b eh Jordánu. Zám rn byly z tohoto vý tu vynechány Golanské vý-iny, které jsou sice také mezinárodn ozna ovány jako okupované území, ale nesídlí tam palestinské obyvatelstvo. Palestinci si ho tudifl nenárokují jako území svého p ípadného budoucího státu a

netýkají jífl zmi ované izraelsko-palestinské mírové mírové rozhovory o finálním statutu tohoto území tedy prob hnou mezi Sýrií a Izraelem. Situace v izraelsko-palestinských mírových rozhovorech je oproti izraelsko-syrským mírovým rozhovor m mnohem dynamí t jí a problematika Golan tedy nebude v této práci e-ena.

Tato práce je rozd lena do –esti hlavních kapitol a 11 díl ích podkapitol. První t i kapitoly jsou v novány nezbytnému uvedení do problematiky flidovského osadnictví, zatímco následující t i kapitoly se jífl pln zam ůjí na osobu Ariela Táróna a jeho kabinetu.

První kapitola pojednává o okolnostech vzniku prvních flidovských osad na erstv okupovaných arabských územích, v etn vysv tlení významu izraelského vít zství v –estidenní válce a p íblížení prvních osídlovacích koncepcí Jigalla Allona a Mo-e Dajana.

Druhá kapitola p edstavuje r zné typy osad a jejich obyvatel, s cílem ukázat, fle flidovský osadník zdaleka nemusí být náboflenským extrémistou, ale fle se m fle jednat o pragmatického ateistu erpajícího finan ní výhody, která vláda obyvatel m osad nabízí.

T etí kapitola se zabývá tím, jak se mezinárodní právo staví k otázce flidovských osad. Jsou legální nebo poru-uje Izrael jejich výstavbou mezinárodní právo? Ve dvou podkapitolách se zabývám rezolucemi OSN a izraelským vyvlast ováním palestinské p dy.

tvrtá kapitola se v nuje výhradn osob Ariela Táróna. Jeho vojenské a politické karié e, jeho názor m a povahovým rys m.

Pátá kapitola je pak zam ena na první Tárónovu vládu, která ů adovala od roku 2001 do roku 2003. Pojednává se v ní mimojiné o druhé palestinské intifád a o projektu tzv. bezpečnostní i separa ní bariéry.

T ěstá a záv re ná kapitola vykresluje fungování druhé Tárónovy vlády v letech 2003 afl 2006. Nejvíce prostoru je v této kapitole p írozen v nováno unilaterálnímu izraelskému plánu stažení se z pásma Gazy. Rozebrána je v-ak i zpráva Talie Sasson pojednávající o ilegálních osadách.

Mnou zvolené téma izraelského osadnictví na okupovaném palestinském území je ufl dnes, co do po tu dostupných zdroj , relativn dob e zpracováno. Mám te na mysli zahrani ní anglicky psané zdroje, protofle v e-tin dosud na toto téma fládná odborná publikace nebyla vydána. Z eských autor je mofné zmínit pouze Marka ejku, který se dlouhodob problematice izraelsko-palestinského konfliktu v nuje. Já jsem pro tuto práci vyuffil jeho knihu *Izrael a Palestina. Minulost, sou asnost a sm ování blízkovýchodního konfliktu*, jejífl síla i slabina zároveň je samoz ejm v tom, fle se v nuje tak rozsáhlému tématu, takfle autor nem fle u jednotlivých podtémat zacházet p íli- do hloubky. Ze

oout knihu Idith Zertal a Akivy Eldara s názvem *Lords
lements in the Occupied Territories, 1967-2007*, která
unikátním zp sobem mapuje fenomén fíidovského osadnictví od úplných po átk v roce 1967
afl do roku 2007, cofl pro mé ú ely pln sta ilo. Kniha obsahuje vskutku neuv ítelné
mnofství opravdu detailních informací nebo osobních sv dectví.

Svým unikátním p ístupem k analýze politiky Ariela TMrona m zaujala publikace
Yael S. Aronoff *From Warfare to Withdrawal: The Legacy of Ariel Sharon*. Autorka
podrobuje analýze TMronovy jednotlivé osobnostní rysy, zap j uje si metody z psychologie a
vysv tluje tak jednotlivá TMronova rozhodnutí.

Dal-ím zajímavou publikací je lánek Jeremyho Pressmana *Israeli Unilateralism and
Israeli-Palestinian relations, 2001-2006*, který se zam uje na totofné asové období jako tato
práce a klade si otázku, pro se Izrael rozhodl pro unilateralismus, který se naplno
manifestoval stavbou bezpe nostní bariéry a unilatelárním stařením se z pásma Gazy.

Z dal-ích je-t zmíním *BØTselem*, izraelskou neziskovou a nevládní organizaci, která
ufl roky monitoruje okupovaná území, dodrřfování lidských práv, stavbu osad atp. Její
publikace a tabulky jsem shledal velmi uffite nými. To stejné platí i pro dal-í izraelskou
nevládní organizaci *Peace Now*.

Osady na okupovaných územích

Pro komplexnější porozumění problematice izraelské osídlovací politiky na obsazených arabských územích, je třeba, alespoň ve stručnosti, zmínit a rozebrat situaci, která v Izraeli nastala bezprostředně po ukončení bojů Šestidenní války⁵ v červnu 1967. První letní dny roku 1967 jsou totiž obdobím vzniku prvních osad, obdobím utváření prvních osídlovacích koncepcí, a také obdobím významných změn. Změny, které ovlivnily nejen izraelskou politickou scénu, ale především také izraelskou společnost jako takovou, důsledky těchto změn jsou patrné dodnes.

Dnes bývá podpora osadnictví popisována především pravicovým, náboženským a nacionalistickým uskupením, což také odpovídá současné politické realitě v Izraeli. Nicméně o to zajímavější je skutečnost, že stavba prvních osad na okupovaných územích napomáhaly, a ušli přímo i ne zcela oficiální cestou, sekulární labouristické vlády sionistické levice.

Jejich motivace k tomuto zdánlivě ideologicky nelogickému kroku, je podrobněji popsána níže. Se zajímavým výkladem nicméně přišel Oren Yiftachel, který ve své práci tvrdí, že sionismus byl od počátku především osadnickým hnutím, což se projevovalo nejen před vznikem samostatného státu Izrael, ale s ještě větší intenzitou i po jeho vzniku, kdy se sám Izrael stal jakýmsi osadnickým státem. Koneckonců právě po vzniku Izraele a vítězné válce za nezávislost byla zorganizována masivní osídlovací kampaň, kdy byla území opuštěná palestinskými uprchlíky rychle osídlena židovskými osadníky. Osady tak byly sionisty vždy vnímány jako základní kámen jejich úsilí o budování národa, což bylo zohledněno i ve státní propagandě, oficiálních osnovách nebo umění (Yiftachel 1998: 7-12). Nemělo tak být divu, že po triumfálním izraelském vítězství v šestidenní válce byl opět, i když zpočátku ne v takové míře, použit již zavedený model osídlení získaného území, a že proti tomu v té době levicových politiků příliš nevystupovala.

1.1 Vítězství z roku 1967 a jeho důsledky

Před vypuknutím šestidenní války neměl Izrael prakticky žádné ambice na získání dalšího území. V roce 1965 tehdejší izraelský premiér Levi Eškol v Knesetu deklaroval, že

⁵ Šestidenní válka mezi Izraelem a arabskou koalicí Egypta, Sýrie a Jordánska, započala 5. června a skončila 10. června 1967 drtivým izraelským vítězstvím. Konflikt zahájilo izraelské letectvo preemptivním útokem, který byl reakcí na agresivní rétoriku vrcholných představitelů sousedních arabských států, spojenou s přesuny a koncentrací jejich ozbrojených sil poblíž izraelských hranic.

skými sousedy a udržet p itom status quo, tedy hranice
len vypuknutí boj , 5. ervna 1967, ve svém rádiovém
projevu. V souladu s tím dostal pokyny i ná elník generálního štábu izraelské armády, Jicchak
Rabin, armáda m la za úkol zabrat co nejv t-í území, které pak bude švym n no za míř
(Naor 2005: 229-230). Pozice vlády byla v tomto sm ru výrazn jednodu-í vzhledem k tomu,
fle krom Cherutu⁷ v Izraeli v podstat neexistoval výrazn j-í hlas, který by volal po územní
expanzi (Eiran, Tenenbaum 2005: 171).

V-echny p vodní plány v-ak vzaly za své 10. ervna po zastavení boj , v okamfliku,
kdy pozemní síly IDF okupovaly celý Sinajský poloostrov a pásmo Gazy na egyptské front ,
území Golanských vý-in na syrské front a na jordánské front východní Jeruzalém a také
celý Západní b eh. Tak obrovský úspě ch nikdo ne ekal, tém ze dne na den Izrael
kontroloval území t íkrát v t-í, neř inila jeho dosavadní rozloha, a to v etn nejposvátn j-ích
míst judaismu nacházejících se na jordánském Západním b eh: Chrámovou horu, Ze ná k ,
Hebron a mnoho dal-ích. Zisk t chto biblických lokalit vyvolal ve spole nosti nebyvalou vlnu
euforie, nacionalismu a mezi nábořenskými sionisty i mesianistické tendence intepretovat
vít zství jako Boří znamení a blížící se vykoupení (ejka 2005: 114-115).

Triumfální vít zství m lo ale i své odvrácené stránky, Izrael m l najednou pod svou
správou více neř milion Arab , ponejvíce sídlících na Západním b eh a v pásmu Gazy.
řidovský stát byl navíc ástí mezinárodního spole enství ostrakizován jako agresor a byl
vyzýván ke staření do hranic z roku 1949⁸ (Sachar 1998: 507-509, 512). Nastalá situace také
nutn vyvolala trvalé zm ny v izraelské politice, Arye Naor tuto zm nu charakterizuje jako
opu-t ní dosud dominujícího racionálního p ístupu k rozhodovacímu procesu. Ur itá zm na
byla obzvlá- patrná u vrcholných p edstavitel izraelské levice, kte í m li k nábořenství
jinak dosti daleko. Dob e to ilustrují ve ejné projevy a prohlá-ení tehdej-řho ministra obrany
Mo-e Dajana (Naor 2005: 229, 236). Jiř 7. ervna, tedy je-t v pr b hu boj , pronesl Mo-e
Dajan u jeruzálemské Zdi ná k následující slova: *řToto ráno osvobodily Izraelské obranné
síly Jeruzalém. Sjednotili jsme Jeruzalém, rozd lené hlavní m sto Izraele. Vrátili jsme se na
nejsv t j-í z na-ích svatých míst, abychom ho jiř nikdy neopustili...ř* (Israel Ministry of
Foreign Affairs 2007). V pr b hu tohoto projevu sice Dajan je-t zd raznil, fle Izrael š nabízí

⁶ Hranice z roku 1949, také ozna ovány jako Zelená linie, byly stanoveny na základ dohod o p ím í uzav ených mezi Izraelem a sousedními arabskými státy. T mto dohodami o p ím í skon ila První arabsko-izraelská válka, tzv. Válka za nezávislost, která probřhala v letech 1948-1949.

⁷ Cherut (řSvobodař) byl izraelskou pravicovou politickou stranou, ideologicky se hlásící k revizionistickému sionismu. Její zakladatelé se rekrutovali z ad militantní sionistické organizace Irgun, v ele stál Menachem Begin. Dnes je Cherut sou ástí strany Likud (řJednotař).

⁸ Viz role Sov tského svazu a Rezoluce Rady bezpe nosti OSN . 242 z roku 1967.

m, a také, že Izrael bude respektovat náboženskou
, ovšem hlavní smysl jeho projevu byl zřejmý o
Jeruzalém zůstane pod izraelskou kontrolou. Ještě lépe je prom na jinak sekulárního Dajana,
nebo alespoň jeho rétoriky, patrná v jeho projevu předneseném několik týdnů po ukončení
boje, během pohřební ceremonie na Olivové hoře⁹. Vít zství ve válce zde popsal jako návrat
do biblických oblastí a aby vyjádřil své pocity odkazoval se a inspiroval z biblických textů:
*„Navrátili jsme se do kopců, do kolébky existence našeho národa, do země našeho otce, do
země soudce a jeho krále z rodu Davidova. Navrátili jsme se do Nábłusu a Hebronu, do
Betléma a Anatótu, do Jericha a Třeba.õ (Naor 2005: 237)*

Podobná změna nebyla pozorovatelná jen ve vyjádřeních Moše Dajana, ale i u většiny
ostatních vedoucích představitelů izraelské levice. Již několik dní po ukončení bojů premiér
E-cól jakoby zapomněl na svou předválečnou rétoriku a vyjádřil se v tom smyslu, že by bylo
iluzorní domnívat se, že je Izrael připraven navrátit se k hranicím, které platily před týdnem,
tedy před začátkem bojů. Možnost mírových jednání a vrácení dobytého území arabským
státům výměnou za mírové dohody, jak bylo předvedeno, sice nebyla úplně opuštěna,
ale vláda dala jasně najevo, že širští území leží mimo oblast jednání. Posléze vláda
rozhodla, že k dispozici pro mírové rozhovory a případnou švýmskýmu nuď ponechá pouze Golany
a Sinaj, Západní břeh byl z diskuze vynechán (Sachar 1998: 516-517). Východní Jeruzalém
byl anektován těm okamžitě, 19. června vláda oznámila, že: *„šjednocení Jeruzalém zůstane
na území státu Izrael; Západní břeh dočasně zůstane pod prozatímní vojenskou správou;
budou učiněny kroky k nalezení konstruktivního dlouhodobého řešení situace; Izrael je
připravený na rozhovory s králem Husajnem¹⁰, jejichž cílem bude vybudování dobrých
sousedských vztahů a vytvoření ekonomické unie mezi oběma státy; základem dohody bude
samospráva (autonomie) pro místní obyvatele.õ (Eldar, Zertal 2009: 22)*

V době tohoto vládního prohlášení již měl premiér E-cól k dispozici zprávu dle stojník
Mossadu¹¹, kteří předložili řešení špalestinského problému, respektive navrhli, co konkrétně
by měl Izrael dlelat s nově nabytým a hustě zalidněným územím Západního břehu a pásma
Gazy. Zpráva doporučovala vytvoření nezávislého palestinského státu, jenž by měl být zřízen
pod dohledem IDF, za spolupráce s palestinskými vládci, a to co nejdříve. Teritoriálně by nový
stát sestával z území Západního břehu a pásma Gazy a to v rámci hranic stanovených
mírovými dohodami z roku 1949, s drobnými úpravami v oblasti Západního břehu, kde by

⁹ Olivová hora se nachází ve východní části Jeruzaléma, její svahy pokrývá největší židovský hřbitov na světě.

¹⁰ Král Husajn I. byl králem Jordánska.

¹¹ Mossad je izraelskou zpravodajskou službou se zahraniční působností.

Izraeli. Realizace tohoto plánu by Izraeli umožnila uprchlík , kte í opustili svá obydlí po vzniku Izraele a následné válce v letech 1948 a 1949. Mnozí Palestinci tehdy uprchli do sousedních arabských stát a p edev-ím na jordánský Západní b eh a do egyptského pásma Gazy. Těstidenní válka, kdy Izrael obsadil i tato území, spustila dal-í uprchlickou vlnu, takže po et palestinských uprchlík , jifi tak ítající stovky tisíc, op t razantn narostl. Pokud by do-lo k vytvo ení nezávislého palestinského státu, bylo sou ástí plánu Mossadu umožnit v-em palestinským uprchlík m volný návrat a usídlení na území nov vzniklého státu. V nastalé politické a společenské situaci v-eobecné euforie v-ak pro toto e-ení nebyl prostor, a nebylo tak p ijato (Eldar, Zertal 2009: 23).

I kdyby snad byla v izraelském vládním tábo e v le najít rychlé mírové e-ení povále né situace, nemohla být úsp -ná. P vodní E-kolova koncepce vým ny šúzemí za mírõ se totiž záhy ukázala jako v praxi nevyuflitelná, její realizaci totiž logicky podmi ovala ochota arabských stát vést s Izraelem mírová jednání. Reálná situace ale byla odli-ná. Prvního zá í 1967 se se-lo osm hlav arabských stát , v etn zástupc Egypta, Jordánska a Sýrie, na summitu v sudánském Chartúmu. Tam se, mimo jiné, dohodly na strategii takzvaných št í neõ: ne míru s Izraelem, ne uznání Izraele a ne vyjednávání s Izraelem. E-kolova vláda se tak ocitla ve sloflité pozici, byla pod neustávajícím tlakem skupin odmítajících vnímání získaných území jako vým nného artiklu, kterého se je mofné vzdát v rámci jednání. Naopak tyto skupiny lobbovaly za p ijetí vládní osídlovací politiky a mofnost zbudovat osady na obsazeném území. Premiér E-kol musel u init finální rozhodnutí, n kte í minist i, nap íklad ministr zem d lství Chaim Gvati, m li k my-lence osídlování výhrady, jiní jako Mo-e Dajan nebo Jigal Allon jí byli naklon ni. Nakonec to pravd podobn byla kombinace v-ech vý-e popsanych faktor , která p ivedla Leviho E-kola k rozhodnutí schválit projekt osídlování nových území. Následná realizace tohoto projektu na sebe nenechala dlouho ekat. B hem zá í roku 1967 vznikla poblífl Jeruzaléma, na míst flidovské vesnice zni ené b hem války v roce 1948, historicky první osada - Kfar Ecion (Israel Ministry of Foreign Affairs 1967; Eldar, Zertal 2009: 25-26).

1.2 Osídlovací koncepce Jigala Allona a Moše Dajana

Z vládního tábora nakonec vze-ly dv hlavní koncepce, které nasti ovaly moflný postup Izraele na území získaném b hem -estidenní války a vhodné strategie jeho osídlování.

školové IDF, v roce 1967 minist i E-kolovy vlády, Jigal

Jigal Allon zastával v tehdej-í vlád post ministra pro absorpci p ist hovalc . Ve svém návrhu, který ve-el ve známost jako Allon v plán, navrhoval p ímou izraelskou kontrolu nad Gazou, sjednoceným Jeruzalémem a vybudování systému paramilitárních osad v údolí Jordánu a v r zných oblastech Judska a Sama í¹². Osady by byly budovány na strategických, asto vyvý-ených místech, aby tak chránily šp irozenouõ hranici Izraele, Jordán a vytvá ely tak nárazníkovou obrannou zónu. Sou ástí plánu bylo i strategické rozmíst ní osad okolo palestinských popula ních center tak, aby jim zabra ovalo v roz-i ování a umofnilo snadn j-í izraelskou kontrolu (Coskun, Dincer 2011: 208-209).

Allon za sv j plán sklidil kritiku, ta p icházela p edev-ím ze strany šholubicõ, byla zd raz ována p edev-ím nelegálnost a krátkozrakost navrhovaných opat ení. Allon v plán se ale nezamlouval ani jeho vládnímu kolegovi, ministru obrany Mo-e Dajanovi, který byl zárove i vojenským guvernérem okupovaných území. Dajan byl zastánce odli-né linie a nelíbilo se mu, fle je Allon v budoucnu ochotný vzdát se hust osídlených ástí Západního b eh u ve prosp ch Palestinc a jejich státu, který by mohl vzniknout v rámci konfederace s Jordánskem. Allon v-ak tento krok vysv tloval jako nezbytný, byla to podle n j jediná mofnost jak do budoucna zajistit, fle fidé budou v Izraeli i do budoucna majoritním etnikem. Na adresu oponent zd raz ujících nelegálnost jeho projektu poznamenal: *šRad ji zabezpe íme hranice, které nejsou schválené, nefl abychom schválili hranice, které nejsou bezpe né.õ* (Sachar 1998: 534-535) Z tohoto výroku i podstaty popsané koncepce je patrné, fle pro Allona m la otázka bezpe nosti prioritní význam.

Na druhou stranu ale nestál o bezpe nost garantovanou pouze mírovou dohodou. Jako len strany Achdut ha-avoda¹³ vycházel z my-lenek Jicchaka Tabenkina, který tvrdil, fle osídlování je a musí být hlavním cílem sionismu. Tabenkin a ostatní lenové Achdut ha-avoda zastávali názor, fle je t eba obnovit územní celistvost Zem izraelské v jejích šhistorickýchõ hranicích, mírovými i vojenskými prost edky. V souladu s tím dával Allon p ednost tomu, aby si Izraeli podrffel získané území, nev il totiž p ípadné mírové dohod . Na vládním zasedání se vyjád il takto: *šMírová dohoda je tou nejslab-í zárukou budoucnosti míru a budoucnosti obrany.õ* Dodal také, fle pokud by si m l vybrat mezi vydáním Západního b eh u na stran jedné nebo ponecháním celého území i s jeho arabskou populací na stran druhé,

¹² Izrael pouffívá název Judsko a Sama í pro Západní b eh bez východního Jeruzaléma

¹³ Strana Achdut ha-avoda (šJednota práceõ) se v roce 1968 slou ila se stranami Mapaj a Rafi. Slou ením vznikla dodnes existující Strana práce.

(Eldar, Zertal 2009: 28-30). Je zajímavé pozorovat
ázorech, ve svém plánu po itál s odevzdáním ásti

Západního b ehu, na jehož území by vznikl palestinský stát, který by se spojil s Jordánskem na principu konfederace. Zároveň však na vládním zasedání prosazoval ponechání celého Západního b ehu v izraelských rukou, a to včetně jeho arabské populace.

Již zmíněvaná představa Moše Dajana o budoucnosti Západního b ehu byla od té Allonovy v mnoha ohledech odlišná. Dajan totiž propagoval šplířivou anexií Západního b ehu skrze jeho přímou politickou a ekonomickou integraci do Izraelského státu. Byly by smazávány zeměpisné a demografické hranice, došlo by k propojení částí Izraele a Západního b ehu do jednoho ekonomicky-správního regionu, vznikla by tak třeba jednotná správní oblast Hebron-Beer Ševa. Palestinci by se mohli volně pohybovat mezi Západním b ehem a Izraelem, jejich kulturní a náboženská svoboda by byla respektována. Samostatný palestinský stát i konfederace s Jordánskem však připustné nebyly. Dalším podstatným prvkem Dajanova plánu by byla stavba čtyř afráimských bloků podél horského hřebenu na linii mezi Nablusem a Hebronem. To by vyústilo ve faktické přetnutí Západního b ehu afráimským osídlením od severu k jihu. Podobné názory jako Dajan měl i jeho spolustraníček Šimon Peres, který zdůrazňoval bezpečnostní přínos tohoto řešení. Právě pás osad situovaný na západních svazích Judska a Sama í vnímal jako kompenzaci šúzkých boků¹⁴ Izraele. Z výše popsaného ideového stětnutí nakonec vítězný vyhlásil Allon, nutno však dodat, že ani tak nebyl jeho plán nikdy oficiálně vládou přijat. Vláda pak podle něj postupovala, ale neimplementovala ho v plném rozsahu. (Arieli et al. 2009: 1-2; Sachar 1998: 534; Eldar, Zertal 2009: 53)

2. Typologie osad a osadníků

afráimské osady na Izraelem okupovaných územích rozhodně nejsou homogenní, je možné je rozlišit podle několika kritérií. Asi nejpodstatnějším kritériem rozlišujícím typy osad jsou důvody, pro které daná osada vznikla, a proč se v ní osadníci rozhodli usadit. David Meir-Levi na základě tohoto principu rozlišuje pět typů osad: agrární osady zřízené pro vojenské účely, osady navazující na tradici afráimského osídlení před rokem 1948, osady

¹⁴ Výrazem šúzké boky Šimon Peres narážel na nedostatečnou strategickou hloubku izraelského území, která by, v případě útoku z oblasti Západního b ehu, znamenala pro bránící se IDF velký problém.

raelských měst na Zelené linii, šmisioná skéõ osady a

Marek Pejka, na rozdíl od Davida Meir-Leviho, rozlišuje pouze dva typy osad: osady ideologické a osady pragmatické (Pejka 2005: 125, Meir-Levi 2005). Typologie obou autor si ale navzájem neodporují, Pejka pouze poufívá obecní kategorie, do nichf by se daly ty Meir-Leviho za adit. Koneckonc i samotní osadníci se dají rozd lit v duchu ejkovy typologie osad do dvou hlavních skupin, tedy na skupinu osadník ideologických a skupinu osadník pragmatických, neideologických.

Skute nost, ffe se ve sv tových médiích objevují zprávy tém výhradn o ideologických radikálních osadnících, napomáhá vytvá ení mylné p edstavy, ffe práv tito osadníci jsou mezi ffidy, kte í se na okupovaných územích usídlili, tou nejpo etn jí skupinou. Nicmén tomu tak není, pes jejich mediální nevýraznost je ve skute nosti neideologických i pragmatických osadník více, nefl on ch ideologicky motivovaných. Zajímavá je proto i skute nost, ffe se tém polovina osadník sama ozna uje jako sekulární, na druhou stranu je pot eba vnímat vypovídací hodnotu této statistiky s rezervou, zdaleka ne v-ichni osadníci, kte í jsou nábofensky zalofení, jsou zárove za aditelní do nábofensko-nacionalistické skupiny ideologických osadník . Stejn to platí i naopak, mezi ideologickými osadníky jsou i sekulární jedinci.

Pragmatí tí osadníci pov t-inou fflíj ve velkých blocích osad poblífl Zelené linie jako Ma-ale Adumim i Giv-ãat Ze-ãev nebo v osadách, které jsou sice situované hloub ji v teritoriu Západního b ehru, ale jsou s Izraelem spojeny velmi kvalitní infrastrukturou, p íkladem ehofl m ffe být blok Ariel. Títo osadníci na okupovaná území nep í-li z nábofensko-politických d vod , ale z d vod ekonomických a za lep-í kvalitou fflivota. Izraelské vlády totífl konzistentn podporují své ob any v tom, aby se p est hovali do osad za Zelenou linií. Ti, kte í se k tomuto kroku rozhodnou, tak získají levn jí bydlení nefl v Izraeli, a to ve srovnatelné i lep-í kvalit , dále jim stát garantuje v-emoflné da ové úlevy i dotované -kolství a dal-í výhradn osadnické benefity (Ofrañ, Galili 2009; Etkes, Friedman 2005; Etkes, Friedman 2007).

Velmi specifickou skupinou, kterou ale lze za adit do kategorie pragmatických osadník , jsou ultraortodoxní ffidé (dále jen charedim)¹⁵. Ti z nich, kte í se rozhodli p esídlit do osad nebyli motivováni, jak by se moflná mohlo zdát, ideologicko-nábofenskými d vody.

¹⁵ Ultraortodoxní ffidé, charedim, tradi n odmítali sionismus jako rouha skou a sekulární my-lenku. Nábofenský sionismus pak odmítali také, protofe v íli, ffe lov ku nep íslu-í snaha urychlit p íchod Mesiá-e. Jak je ale uvedeno i ve vlastním textu, charedim s postupem asu m ní sv j odmítavý postoj v í nábofenským sionist m, tedy i ideologickým osadník m, a dochází ke sblifování obou štábor õ.

osadníky, i pro charedim byly rozhodujícím faktorem
mínky, které jim osady mohly poskytnout. Charedim
totiž preferují život v segregovaných, uzavřených a homogenních komunitách. V Izraeli
samotném však byly tyto komunity nepřipravené a bydlení v nich velmi drahé, což představovalo
pro mnohé charedim problém. Většina z nich totiž nepracuje, plní se v náboženském
studiu, a zároveň mají extrémně vysokou porodnost, v průměru připadá asi 7 dětí na jednu
rodinu. Je tedy zřejmé, že právo pro charedim byly osady velmi přitažlivými. Izraelská vláda
jim v rámci svých osídlovacích programů nabídla vše, čeho se jim v Izraeli nedostávalo: levné
bydlení, dostatek prostoru a možnost žít v izolovaných komunitách, které pro ně byly
speciálně vybudovány. Drtivá většina takových osad, obývaných téměř výhradně charedim, se
nachází na Západním břehu, poblíž Zelené linie, a patří mezi ně třeba Bejtar Illit, Modi'in Illit
nebo Tel Cijon. V roce 2009 tvořili charedim asi 30 % celkové populace osad na
okupovaných územích a vzhledem k jejich vysoké porodnosti bude jejich podíl mezi
osadnickou komunitou narůstat. Nevládní organizace Peace Now v souvislosti s tím
upozoruje na názorový příklon charedim k ideologickým, nacionálně-náboženským
osadníkům, ke kterému zcela zjevně dochází, a který je v posledních letech stále výraznější
(Ofran, Galili 2009; Etkes, Friedman 2005).

Jak již bylo naznačeno, tou zdaleka nejvýraznější, nejproblematickejší, ale i
nejzajímavější skupinou osadníků jsou osadníci ideologické. Bývají také označováni jako
nábožensko-sionisté, národně-nábožensko-sionisté a ideologicky vycházejí především
z myšlenek rabína Abrahama Jicchaka ha-Kohena Kooka a jeho syna Cvi Jehudy Kooka.
Nábožensko-sionisté interpretovali na základě mesianistického učení těchto rabínů izraelské
vítězství v šestidenní válce jako Boží znamení a další krok židovského národa k blížící se
spáse a vykoupení. V důsledku toho jim svěřil úkol osídlit a anektovat celou Erec Jisra'el,
biblickou Zemi izraelskou, do které náležela i nově dobytá území pásma Gazy a Judska a
Samaří, tedy Západní břeh (Ejka 2005: 123-124; Ram 2008: 68; Sprinzak 1986: 3, 8).

Na izraelské politické scéně se ideologickým osadníkům dostalo podpory hned
od několika stran. Zpočátku jejich zájmy hájila především Národní náboženská strana¹⁶ (dále jen
Mafdal) a také strana Herut (Likud). Do roku 1992 byla strana Mafdal součástí většiny
izraelských vládních koalic, osadnické hnutí tak mělo zajištěnou pravidelnou vládní podporu.

¹⁶ Národní náboženská strana, Mafdal, byla izraelskou politickou stranou vyznávající mesianistickou ideologii
nábožensko-sionismu. Po šestidenní válce z roku 1967 se strana začala na pomyslném pravo-levém
politického spektra posouvat do prava a stala se hlavní silou obhajující osídlování získaných území. Od roku
2008 je Mafdal součástí nábožensko-sionistické, nacionalistické politické strany židovský domov (hebrejsky ha-
Bajit ha-Jehudi).

ý-enou vládní podporu pro ideologické osadníky, v-ak
volu nichõ volbách do Knesetu¹⁷ konaných v kv tnu
1977. Poprvé v historii Izraele totiž volby ovládla nesocialistická strana a Strana práce z stala
v opozici. Touto vít znou stranou byl Likud, jehoñ elní p edstavitelé: Menachem Begin,
Jicchak Tmimir i Ariel Tmron, byli v-ichni zastánci osídlování okupovaných území (Diamond,
Kopelowitz 1998: 686-688).

Sami ideologi tí osadníci b hem roku 1974 zformovali hnutí Gu-Emunim¹⁸, v jehoñ
ele stanul jifl zmín ñý rabi Cvi Jehuda Kook. Krom ñ j byli mezi zakladateli tohoto hnutí i
Chanan Porat nebo rabi Mo-e Levinger, kte í se na osídlování Západního b eh u aktivn
podíleli jifl od roku 1967. Tehdy úsp ñn lobbovali u premiéra E-kola za obnovení vesnice
Kfar Ecion, byli tak u zrodu v bec první osady. Pozd ji m li oba významný podíl na
budování osad v Hebronu, Kirjat Arb , Elon More i Of e. Cofl jsou v-echo osady leñící na
místech, která jsou jako cíl osadnických aktivit Gu-Emunim velmi typická. Jsou to místa se
silným náboñenským významem, a v n kterých p ípadech také místa, odkud byli flidov-tí
obyvatelé vyhnání p ed i krátce po vzniku Izraele (Eldar, Zertal 2009: 37-45)

Po prvotních úsp -ích se v-ak ideologi tí osadníci dostávali do konflikt s izraelskými
levicovými vládami, zvlá-t pak s vládou premiéra Jicchaka Rabina. Rozcházel se v pohledu
na to, které oblasti mají být osídleny. Labouristické vlády preferovaly budovat osady na
strategických místech podél hranic v Jordánském údolí a na východních svazích hornatého
Západního b eh u, zatímco Gu-Emunim usilovalo o výstavbu flidovských osad p ímo v srdci
Judska a Sama í. Tedy uprost ed Západního b eh u, v oblastech s nejhust-ím arabským
osídlením, cofl bylo ñ co, emu se cht ly tehdej-í izraelské vlády, postupující v souladu
s Allonovým plánem, vyhnout (Newman 1981: 33-35, Sprinzak 1986: 4).

Taktikou Gu-Emunim bylo osídlit vybranou oblast, a to i bez oficiálního povolení.
Osadníci p ítom po ítali s tím, fle jednou existující flidovské osady vláda zásadn
nelikvidovala. Tato taktika ásto fungovala, docházelo pak k dodate nému ud lování
povolení a oficiálnímu uznání takto vzniklých osad. N které z vý-e zmín ñých osad byly
vládou povoleny a od samého po átku také finan ñ podporovány, nap íklad Kirjat Arba. Jiné
jako Ofra i Elon More vznikaly nelegáln , ale vzhledem ke shovívavosti nebo dokonce
p ímé podpo e vládních p edstavitel : ministr Allona, Galiliho, Perese a ministr za stranu
Mafdal, bylo pozd ji jejich osídlení zlegalizováno. Typickým p íkladem ned slednosti a
nejednotnosti vládních postoj je úsp ch Gu-Emunim v Elon More. Osadníci se ji pokusili

¹⁷ Kneset je izraelský parlament. Má jednu komoru o 120 ñenech ó poslancích.

¹⁸ V p ekladu Blok v rñých.

onucení místo opustit, napoosmě v–ak osadníci p ece
l kompromis, i osadníci museli ustoupit a na as se
p esunout na vojenskou základnu, ale i tak vládní rozhodnutí vnímali jako své vít zství.
Podstatné totiž bylo to, že jejich nezákonná osídlovací aktivita byla ministrem Peresem a
Rabinovým poradcem Taronem obhajována a vládou nakonec fakticky uznána. To v–e
navzdory osobním postoj m premiéra Rabina, který m l ke hnutí Gu–Emunim a projektu
osídlování velké výhrady. Sám byl sekulární a velmi racionální, sv tonázor ideologických
osadník a zp sob, jakým operovali, mu byl velmi cizí. Gu–Emunim vnímal jako vážné
ohrožení demokratické podstaty Izraele (Eiran, Tenenbaum 2005: 172; Eldar, Zertal 2009: 37-
59).

Dal–ím specifickým a p itom velmi vlivným uskupením prosazujícím osídlení nov
získaného území z ideologických d vod bylo Hnutí za Velký Izrael. Jeho specifi nost
spo ívala v tom, že jeho zakladateli a leny nebyli pouze revizionisti tí i nábofen–tí sionisté,
ale i socialisté-labouristé z vládních stran. Jedním ze zakladatel hnutí byl kup íkladu jifi
zmín ný socialistický politik Jicchak Tabenkin a šjehoš Spojené kibucnické hnutí. Cílem
Hnutí za Velký Izrael, které vzniklo bezprost edn po ukon ení boj –estidenní války, bylo
zachovat tzv. Velký Izrael¹⁹, tedy p im t izraelskou vládu ponechat si dobytá území a osídlit
je ffidovskými osadníky. Na rozdíl od Gu–Emunim v–ak Hnutí za Velký Izrael osady samo
nebudovalo. K dosafení svého ideologického cíle využívalo p edev–ím lobbistického vlivu
svých len a podporovalo osadníky i p ímo, finan ními dary. Hnutí za Velký Izrael se
pozd ji pokusilo, nep íli–úsp –n , kandidovat ve volbách do Knesetu. B hem roku 1973 se
tak ást len hnutí za lenila do vznikající strany Likud (Tsur 2012; Eldar, Zertal 2009: 29-
30, 33).

S postupem asu, jak slábl vliv dvou vý–e popsaných hnutí, ob vovaly se nová hnutí i
politické strany zastávající podobné názory a my–lenky. Mezi nejvlivn j–í pat ily krajn
radikální strana Kach²⁰ rabiho Meira Kahaneho a strana Techija²¹, kterou spoluzakládal

¹⁹ Velký Izrael je termín revizionistického sionismu, nej ast ji užívaný jako ozna ení pro území skládající se z
teritoria Státu Izrael, Západního b ehru a pásma Gazy, tedy území s palestinskou populací. P vodn byla jako
sou ást Velkého Izraele vnímána celá britská mandátní Palestina v etn Transjordánska, dne–ního Jordánského
království. Velký Izrael je vpodstat sekulárn j–ím ekvivalentem biblické Zem izraelské, Erec Jisra–el, termínu
používaného hlavn nábofenskými sionisty. Tento rozdíl v terminologii pramení ze sekulárních ko en
revizionistického sionismu.

²⁰ Kach (šTak!ō) byla izraelská krajn pravicová politická strana založená roku 1971. Ideologie strany, tzv.
Kahanismus je extrémní formou nábofenského sionismu a ffidovského nacionalismu s prvky rasismu. Kach sice
m la svého zástupce v Knesetu v letech 1984-1988, ale z dal–ích voleb jifi byla vylou ena a nakonec byla roku
1994 zakázána. Kach a její p ívrhenci jsou spojováni s násilím a útoky (nejen) v í palestinským Arab m. Vlády
USA a stát Evropské unie Kach dodnes evidují na seznamu teroristických organizací. Sám rabi Meir Kahane,
zakladatel a ideový v dce strany, byl zavražd n v roce 1990.

Velký Izrael, později Likudu, z kterého ale během roku
osídlením v Camp Davidu. Tato osídlení vedla k navrácení
Sinajského poloostrova do egyptských rukou, v důsledku čehož byly rovněž
vystěhovány židovské osady, které na tomto území Izrael mezitím vybudoval.

Skrze typologii Davida Meir-Leviho lze identifikovat tři typy osad, které ideologií
osadníci, téměř výhradně, vybudovali: šmisionácké osady, osady navazující na tradici
židovského osídlení před rokem 1948 a osady ilegální. V praxi však jednotlivé osady nelze
jednoznačně zařadit pouze do jedné z uvedených kategorií. Do skupiny takzvaných
šmisionáckých osad spadaly po nějakou dobu i mnohé osady, které zároveň do
kategorie ilegálních. Podobné je to i v případě osad navazujících na tradici historického
osídlení, některé z nich mohly být zařazeny mezi šmisionácké a zároveň ilegální osady.
Legální status osad se změnil v době, protože jak již bylo zmíněno, izraelské vlády často
legalizovaly předtím nezákonně zbudované osady.

Jako první vznikaly osady navazující na tradici židovského osídlení před rokem 1948,
příkladem takových osad může být Hebron nebo Kfar Ecion. Nicméně například zmíněný
Hebron lze také zařadit mezi šmisionácké osady s náboženským významem, ale zároveň i
mezi ilegální osady, protože původně nebylo jeho osídlení povoleno vládou. I osada v Elon
More nebyla původně zařazena jen do jedné kategorie, předtím byla Elon More ilegální
šmisionáckou osadou, která však záhy svůj ilegální status pozbyla.

²¹ Techija (šObroda) byla izraelskou pravicovou stranou ideologicky se hlásící k nacionalisticky-náboženskému
táboru. Techija měla vazby s hnutím Gu-Emunim a mnoho jejích členů se rekrutovalo i ze strany Mafdal.
Zakladatelkou a předsedkyní strany byla Ge'ula Kohenová a to až do roku 1992, kdy strana zanikla. Členem
strany a poslancem byl mimo jiné i již zmíněný Chanan Porat.

lční právo

Snad nejast ji diskutovaným tématem v rámci debaty na téma fíidovských osad na Izraelem okupovaných územích je otázka jejich zákonnosti. Konkrétn pak, zda Izrael nejedná v rozporu s mezinárodním právem, kdyfl stavbu osad schvaluje a podporuje, a zda nedochází v souvislosti s izraelskou osadnickou politikou k poru-ování lidských práv Palestinc .

ada autor a mírových organizací nahlíflí na území obsazená Izraelem b hem –estidenní války jako na území okupovaná. Z toho vyvozují, fle izraelská politika osídlování t chto území je v rozporu se zásadami uplat ovanými b hem války a okupace, které upravuje mezinárodní humanitární právo. Tvrdí také, fle existence fíidovských osad vede k poru-ování mezinárodních úmluv o lidských právech. Poukazují p itom na lánek 49 tvrté fienevské úmluvy²² z roku 1949, který stanovuje zákaz transferu civilního obyvatelstva z teritoria okupujícího státu na okupované území. Upozor ují i na poru-ování lánk Haagských úmluv z roku 1907, které zapovídají trvalé zm ny na okupovaném území, pokud tyto nejsou ku prosp chu místního obyvatelstva. Uvedené úmluvy také okupující mocnosti zakazují konfiskaci majetku i p dy na okupovaném území. P ípustný je pouze do asný zábor p dy, a to k vojenským ú el m a za náhradu majiteli (ejska 2005: 129-130; B-Tselem 2002: 38-40).

Na základ práv uvedených princip fienevské a Haagské úmluvy je zjevné, fle fíidovské osady zbudované Izraelem na okupovaných územích, jsou s t mito úmluvami v ur ítém rozporu. Izrael totifl nejen povoluje, ale i podporuje p esun svého civilního obyvatelstva na tato území, a zárove zde pro tyto své ob any buduje osady. Práv výstavbu osad p itom lze pojmout jako trvalou zm nu provedenou na okupovaném území, p i emfl palestinskému obyvatelstvu tato trvalá zm na fládný prosp ch nep iná-í. P edev-ím v minulosti pak také docházelo k rozsáhlým konfiskacím majetku a p dy místních obyvatel izraelskou vládou, v tomto p ípad vládou okupa ní mocnosti, cofl Haagská úmluva také zakazuje. Samotná konfiskace je provád na velmi zajímavým zp sobem, v práci ji tak bude je-t v nován prostor.

Co se lidských práv Palestinc tý e, podle mírové organizace B-Tselem jsou palestinská lidská práva poru-ována práv v d sledku existence fíidovských osad. Nejast ji bývá uvád no, fle v souvislosti s osadnickou politikou Izraele je omezována svoboda pohybu

²² Celým názvem fienevská konvence o ochran civilních osad za války.

na majetek, právo na rovné zacházení a právo na
obyvatelstva (B-Tselem 2002: 41-44).

Oficiální postoj Izraele, respektive izraelského ministerstva zahraničí, se výrazně odlišuje od práv prezentovaného pohledu. Izraelská argumentace se zakládá na tvrzení, že území obsazená během šestidenní války Izrael neokupuje. Území může být okupováno pouze tehdy, pokud bylo získáno ve válce v rámci konfliktu na úkor suverénního státu, jehož nárok na toto území je uznán mezinárodním společenstvím. Území Západního břehu a pásma Gazy však tuto podmínku nespĺňují, protože před šestidenní válkou nespĺňala podmínky legitimní a mezinárodně uznanou suverenity vládícího státu. Nejedná se tedy o okupovaná území, ale pouze o sporná území, o jejichž osudu mohou rozhodnout pouze diplomatická jednání. Součástí izraelské argumentace je i konstatování, že *Izraelci mají k této teritorii prastaré vazby a obývali je po staletí. Tyto oblasti byly kolébkou židovské civilizace. Izrael má na Západním břehu a v pásmu Gazy práva, která ovšem Palestinci v domovské zemi nemají.* (Israel Ministry of Foreign Affairs 2003a)

Na základě ustanovení článku 49 čtvrté ženevské konvence Izrael odmítá. Dle jeho výkladu článek 49 sice zakazuje nucený transfer obyvatelstva na okupované území, nicméně nezakazuje dobrovolný návrat jedinců do měst a vesnic, odkud byli vyhnáni buď oni nebo jejich předci. Izrael dále zdůrazňuje, že osady nebyly zamýšleny jako prostředek k vytlačení Palestinců, a ani v praxi k němu takovému nedochází (Israel Ministry of Foreign Affairs 2001).

Organizace B-Tselem však tento výklad zpochybňuje, není podle ní podstatné, zda byli izraelští osadníci ke svému přesunu na okupovaná území nuceni, nebo se přesunuli dobrovolně. Článek 49 samozřejmě zakazuje transfer obyvatelstva, vynucením přesunu je však podmíněn pouze transfer obyvatelstva šopasným směrem, neřekně o kterém v tomto případě Izrael hovoří. Tedy pouze vynucený odsun původního obyvatelstva z okupovaného území. Samotný zákaz přesunu obyvatel na okupované území není v textu úmluv podmíněn nátlakem na migrující osoby. Zákaz se tak vztahuje i na onu dobrovolnou migraci, kterou izraelská vláda považuje za přípustnou. Navíc termín šdobrovolný přesun obyvatel, používaný izraelskou vládou, je podle analýzy B-Tselem značně klamavý. Bez extenzivní podpory izraelských vlád, které usilovně budovaly nové a rozšiřovaly staré osady, by nikdy tak masivní šdobrovolný přesun obyvatel na okupovaná území neproběhl. Izraelem deklarovaná skutečnost, že židovské osady neslouží k vytlačování původní palestinské populace dle B-Tselem osady nelegitimizuje. Článek 49 chrání obyvatele okupovaného území proti jakékoli újmě, kterou jim může přivodit populace usazující se na jejich území, nechrání je

osady ale palestinské obyvatelstvo po–kozují v mnoha
je, omezují rozvoj m st a kontrolují p írodní bohatství
a suroviny, nap íklad zdroje vody (B–Tselem 2002: 38-39).

V podobném duchu se vyjád il ve svém judikátu z roku 2004²³ i Mezinárodní soudní
dv r (dále jen ICJ). Vyvrátil tvrzení izraelského ministerstva zahrani í, že palestinská území
ovládnutá Izraelem v –estidenní válce nejsou okupovaná. Soud byl naopak toho názoru, že
okupace těchto území i v dob jeho rozhodnutí trvala, a to i na území východního Jeruzaléma.
Tudífl není validní ani argument, že se na tato území nevztahují mezinárodní úmluvy
upravující pravidla vojenské okupace a povinnosti okupující mocnosti. ICJ dále shledal, že
izraelské osady na okupovaných palestinských územích, op t v etn východního Jeruzaléma,
byly z ízeny v rozporu s mezinárodním právem, a jsou tak flagrantním poru–ením lánku 49
tvrté ženevské konvence (International Court of Justice 2004: 7-10).

ICJ se následn vyjád il i k otázce lidských práv. Celkovou situaci posoudil tak, že na
okupovaných palestinských územích dochází v d sledku izraelských projekt bezpečnostní
bariéry, osad atd., k poru–ování etných základních lidských práv palestinských obyvatel.
Soud hovo í kup íkladu o výrazném omezování svobody pohybu nebo upírání práva na
p im enou řivotní úrove , což jsou v ci ovliv ující řivoty tak ka v–ech Palestinc řijících na
okupovaných územích (International Court of Justice 2004: 11).

V í obvin ním, že osídlovací strategie Izraele zp sobuje na okupovaných územích
trvalé zm ny, což je v rozporu s Haagskou úmluvou z roku 1907, se Izrael brání na základ
n kolika argument . Zprvé, podle izraelských p edstavitel nep edstavuje stavba osad onu
zapov zenou trvalou zm nu, v tomto duchu se vyjád il i Izraelský nejvy–í soud, který
v p ípadu osady Bejt El prohlásil, že špermanentní komunitaõ je íst relativní pojem.
Kritické hlasy v–ak trvají na tom, že si jen st řlí lze p edstavit permanentn j–í zm nu a zásah
do okupovaného území, neřl práv stavbu osad. Trvalý charakter osad p ímo vychází jednak
z obrovských investic, které byly do budování infrastruktury a osad samotných vlořeny, a
také z osobních vazeb osadník k jejich domov m, navíc s tím, že tyto osobní vazby s
postupem asu sílí. Zadruhé, jak jifl bylo vý–e popsáno, v souladu s Haagskou úmluvou m že
zm ny trvalého charakteru okupa ní moc na okupovaném území realizovat pouze za
podmínky, že tyto zm ny jsou ku prosp chu místních obyvatel, nebo slouřfí vojensko-
bezpečnostním ú el m. Izraelská vláda v minulosti ísto argumentovala tím, že ke stavb

²³ Jedná se o rozhodnutí z 9. ervence 2004 ve v ci šPrávních d sledk výstavby zdi na okupovaných
palestinských územíchõ (v anglickém originálu šLegal Consequences of the Construction of a Wall in the
Occupied Palestinian Territoryõ).

vé bezpečnostní potřeby Izraele. Přitom odpověď na otázku, jakým palestinským obyvatelstvem zvyšuje bezpečnost Izraele, je dosti problematická (B-Tselem 2002: 39-40). Ani velení IDF nebylo v této otázce vždy jednotné. Skupina generálů IDF sdružená v rámci Rady pro mír a bezpečnost zastávala ve své době událostí první intifády²⁴ názor, že okupovaná území Izraele bezpečnostní užitkem nepřinášejí. Naopak bezpečnost Izraele by podle nich zvýšilo stažení na úroveň Zelené linie, podobně jako to bylo provedeno v roce 1979 na Sinaji (Marcus 1989: 234-235).

Pokud byl úsudek těchto generálů správný, pak je patrné, že bezpečnostní význam osad příliš velký není. Osady sice mohou přispívat k bezpečnosti svého okolí, ale pokud by okupovaná území byla sama o sobě bezpečnostní přítěží a generálové byli ochotní se jí vzdát, je zřejmé, že bezpečnostní užitkem osad pro celkovou bezpečnost Izraele nepovažovali za dostatečný na to, aby ospravedlnil pokračující okupaci. Toto konstatování zároveň implikuje, že izraelská argumentace, vysvětlující stavbu osad a pokračující okupaci bezpečnostními potřebami státu, je především zástupná a že skutečné důvody určující izraelskou strategii jsou politicko-ideologické, ne vojenské.

Pokud tedy budeme vycházet z výše uvedených argumentů, lze se domnívat, že Izrael porušuje principy Haagské úmluvy, když stavbou osad přetrvává na okupovaném území trvalé změny, přičemž nesplňuje ani jednu ze dvou stanovených výjímek, které provedení takových změn umožňují.

3.1 Rezoluce 242 a 446

Jak uvádí například Gamze Coskun a Osman Dincer, Izrael implementací své osídlovací politiky porušil nejenženevské a Haagské úmluvy, ale jednal také v rozporu s etnými rezolucemi OSN. Příkladem může být rezoluce 446 přijatá v březnu 1979, na jejímž základě vznikla komise s úkolem provést inspekci izraelských osad na arabských územích okupovaných v roce 1967. Izrael však této komisi vůbec nedovolil vstoupit na okupovaná palestinská území (Coskun, Dincer 2011: 219). Samotná rezoluce také obsahuje jasné vyjádření Rady bezpečnosti OSN, v tom smyslu, že čtvrtá ženevská konvence je, navzdory opačnému názoru izraelské vlády, aplikovatelná na arabských územích okupovaných Izraelem od roku 1967. V rezoluci 446 se Rada bezpečnosti také usnáší na tom,

²⁴ Intifáda je arabským termínem pro špovstání. První intifáda, která je zde zmíněna, byla palestinským povstáním proti Izraeli v letech 1987-1993.

ovaná p i z izování osad na palestinských a dal-ích
ná fládnou právní oporu a fle p edstavuje váfnou
p ekáflku k dosaflení úpného, trvalého a spravedlivého míru na Blízkém východ .õ (United Nations 1979: 4)

Svým zp sobem klí ovou rezolucí Rady bezpe nosti OSN zabývající se právním
statusem území, které se od roku 1967 nacházejí pod izraelskou okupa ní správou, je rezoluce
242 z listopadu 1967. Byla tedy p ijata jifl krátce po tom, co ustaly boje –estidenní války a
vznikla s cílem stanovit jasné podmínky, které následn umoflní dosaflení štrvalého a
spravedlivého míruõ na Blízkém východ . V rámci takto vyty eného cíle obsahuje rezoluce
242 výzvu ob ma stranám konfliktu k opu-t ní od ve-kerých nárok a ozbrojených akcí.
Vyzývá k vzájemnému uznání a respektování suverenity, územní celistvosti a politické
nezávislosti v-ech stát v oblasti a jejich práva existovat v míru v rámci uznaných a
bezpe ných hranic. Izrael byl také vyzván ke staflení svých ozbrojených sil z území, která od
ervna 1967 okupoval. V souvislosti s tím také Rada bezpe nosti zd raznila nep ípustnost
zisku území skrze vále ný konflikt (United Nations 1967: 8).

Izrael principy stanovené rezolucí 242 nerespektoval. K anexi východního Jeruzaléma
sice do-lo je-t p ed tím, nefl byla rezoluce sepsána, ale i poté Izrael pokra oval ve své
osídlovací politice (Dakwar 2007: 62-63) Ani IDF nedostaly rozkaz stáhnout své jednotky
z okupovaných území. Na druhou stranu je t eba zohlednit i to, fle arabské státy Izraeli situaci
neuleh ovaly. Rezoluce 242 p edpokládala aktivní a vst ícný p ístup obou stran konfliktu,
tedy i arabských soused Izraele. Tato p edstava v-ak dostala váfné trhliny ve chvíli, kdy se
arabské státy se-ly na konferenci v Chartúmu a dohodly se na politice št í neõ.

I dnes Izraelské ministerstvo zahrani í zd raz uje práv onu spole nou odpov dnost
obou stran konfliktu a kritizuje palestinskou interpretaci rezoluce 242. Podle nich palestín-tí
p edstavitelé ásto prezentují tuto rezoluci jako jednoduchý dokument, jeho fl jediným cílem je
docílit kompletního unilaterálního izraelského vyklizení okupovaných území, cofl má být
nutný p edpoklad pro ukon ení konfliktu. Palestinci p itom jifl nehovo í o svém dílu
odpov dnosti, který jim rezoluce p isuzuje. Izraelské ministerstvo zahrani í je toho názoru, fle
Izrael není rezolucí 242 zavázán k unilaterálnímu vyklizení okupovaných území, a fle rezoluce
242 Izrael nevyzývá k opu-t ní v-ech území získaných v d sledku války z roku 1967. Výzva
k izraelskému staflení z okupovaných území je vágní, v textu se objevuje pouze formulace, fle
se Izrael má stáhnout šz územíõ, ne ze v-ech území. Text rezoluce navíc obsahuje uznání
práva státu existovat v rámci hranic, které jsou bezpe né a uznané. Cofl izraelské ministerstvo
zahrani í vykládá v tom smyslu, fle auto i rezoluce po ítalí s ur ítými úpravami hranic,

chal ty části okupovaných území, které by nutn
o území a hranic (Israel Foreign Ministry 2003a).

Zajímavá i kuriozní je skutečnost, že i přes výrazné rozpory, které panují mezi Palestinci a Izraelci ve věci výkladu rezoluce 242, se tato stala v devadesátých letech základem dohod z Osla, v jejichž preambuli se auto i odkazují právě na tuto klíčovou rezoluci Rady bezpečnosti (Dakwar 2007: 62).

3.2 Vyvlastňování půdy na okupovaných územích

Metody, které Izrael používal s cílem získat půdu v oblastech, kde hodlal realizovat stavbu svých osad a s nimi spojené infrastruktury, jsou velmi specifické a zcela určitě zaslouží pozornost. Konkrétních metod, jenž dokáží zajistit dostatečné množství půdy pro stavbu projektovaných osad, bylo a je využíváno vícero. Postupně se nejvíce uplatňující formou konfiskace palestinské půdy stalo prohlášení daného pozemku za pozemek státní. Zpočátku však byla soukromá půda nejprve konfiskována s ohledem na to, aby IDF a zároveň byl konfiskován i takzvaný šoptaný majetek a půda, která patřila palestinským uprchlíkům. Půda se však zabavovala také pod záminkou ve veřejném zájmu a od ní kterých palestinských majitelů byla i odkoupena (B-Tselem 2002: 47)

Od původně dominantní metody vyvlastňování půdy, argumentující vojenskými zájmy a potřebami Izraele, bylo víceméně upuštěno po rozsudku izraelského Nejvyššího soudu z roku 1979, který ve věci osady v Elon More dal zapravdu palestinským státním. Ti zpochybovali zákonnost vyvlastnění jejich pozemků, které byly konfiskovány za účelem jejich vojenského využití, ale posléze na nich byly postaveny civilní osady. V důsledku tohoto rozhodnutí musela být osada Elon More vyklizena a přesunuta na jiné místo. Nutno také zdůraznit, že se jednalo o rozhodnutí velmi neobvyklé a bezprecedentní, bylo to poprvé, co Nejvyšší soud rozhodl ve prospěch arabských majitelů půdy stávajících si na ilegálnost židovské osady. V případě Elon More rozhodnutí soudu ovlivnilo několik klíčových výpovědí, například bývalý náčelník generálního štábu IDF Chajim Bar Lev nebo ministr obrany Ezer Weizmann otevřeně vyjádřili své přesvědčení, že Elon More žádným způsobem nepřispívá k větší bezpečnosti Izraele. K finálnímu rozhodnutí soudu přispěla paradoxně i sami osadníci z údolí Guš-Emunim, ti dávali bez ostychu na jevo, že k pobytu v Elon More je vedou ideologicko-náboženské důvody, ne bezpečnost Izraele. Netajili se ani tím, že tuto osadu vnímají i do budoucna jako trvalou, což ale bylo v ostrém rozporu s pravidly vojenské

zebíráno, okupa ní mocnost sice m fle p du místních

Od p ípadu Elon More bylo vyvlastn ní soukromého pozemku pro vojenské ú ely uflito afl v pr b hu roku 1994 a to kv li stavb síť silnic na okupovaných územích. Od té doby se tato taktika ujala, nicmén ufl nikdy nebyla p vodní metoda vyvlastn ní p dy pro vojenské ú ely uflita kv li konstrukci i roz-í ení n jaké osady. (Jewish Telegraphic Agency 1979; Lammfromm, Fischer, Levi)

Rozhodnutí Nejvyššího soudu o osudu Elon More donutilo tehdejší vládu Likudu, která m la na pokračování osídlovacího projektu eminentní zájem, vypracovat novou metodu umofl ující konfiskaci soukromé palestinské p dy, kterou by bylo moflné realizovat bez výhrad izraelské justice. Touto metodou se nakonec stalo p edev-ím prohlá-ení soukromé p dy v palestinském drflení za p du státní. P i emfl Izrael vyuffil archai nosti Osmanského pozemkového zákona, který tehdy na území Západního b eh u platil jifl více nefl sto let. Tento pozemkový zákon d lil p du na Západním b eh u do n kolika kategorií, p i emfl zdaleka nejv t-í plochu zabírala takzvaná *miri* p da, na nífl vznikalo vlastnické a d dické právo tomu, kdo ji dlouhodob obd lával a zanikalo naopak tomu, kdo ji nechal po dobu t í let lefl ladem. Problematické bylo to, fle vlastnické a d dické právo na *miri* p du nem la drtivá v t-ina Palestinc potvrzeno formáln , oficiální registr v praxi neexistoval. I kdyfl ufl za dob britské mandátní Palestiny byla ur itá snaha o formální registraci p dy a ta pokračovala i pod jordánskou správou, tempo registrace bylo tak pomalé, fle kdyfl v lét 1967 Izrael ovládl území Západního b eh u, stále bylo 66 % p dy bez oficiáln doloflitelného majitele. Taková situace samoz ejm nahrávala izraelské snaze získat co nejvíce p dy pro své osídlovací projekty. Proto izraelská vláda na po átku 80. let reinterpretovala Osmanský pozemkový zákon tak, fle vojenský velitel spravující danou ást okupovaného území mohl prohlásit neobd lávanou *miri* p du, která nebyla za britské a jordánské správy registrována, za státní p du. Rozhodujícím kritériem p itom byla délka obd lávání p dy, pokud p da byla obd lávána, ale pouze po krat-í dobu nefl deset po sob jdoucích let, a nebo naopak byla t i roky ponechána ladem, bylo moflné prohlásit ji za státní. Jenom mezi lety 1980-1984 bylo tímto zp sobem vyvlastn no asi 80 000 hektar p dy, asto bez v domí farmá , kte í na ní pracovali desítky let. Ti se sice formáln mohli proti rozhodnutí vojenské správy ohradit v rámci zákonné lh ty 45ti dní, av-ak vzhledem k tomu, fle se o tomto rozhodnutí asto dozv d li afl ve chvíli, kdyfl se na jejich pozemcích objevily izraelské stavební stroje, byli obvykle jifl bezmocní. Na p d vyvlastn né tímto zp sobem se pak rozr staly staré i nové osady, a to takovým tempem, fle po ínaje rokem 1985 stálo 90% osad na p d prohlá-ené za státní. Odhaduje se také, fle tímto zp sobem bylo šestátn noř asi 40 % území Západního

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

stavu před rokem 1967, kdy státní představitelka
ed Nations 2006: 25; B-Tselem 2002: 52-54).

ho koncepcce osídlování okupovaných

Ariel TMaron je v mnoha ohledech unikátní osobností, a stejně tak byl i velmi specifickým politikem a vojákem. Podobně jako v t–ina dalších významných izraelských politiků, i Ariel TMaron začal svou kariéru v armádě a postupně se propracoval až do nejvyšších pater armádní hierarchie, nikdy však nenaplnil svou ambici stát se náčelníkem generálního štábu. Během let své aktivní služby se zúčastnil všech válek, které Izrael vedl a proslul jako schopný a odvážný velitel, brilantní taktik a muž, který se nebál dlat složitá i riskantní rozhodnutí. V armádě se však projevil i n které problematice j–í stránky jeho osobnosti, svým ambiciózním, často až arogantním postupem si nadlhal mezi mnoha kolegy i nadřízenými nepřáteli. Velmi výmluvným je v tomto ohledu záznam z deníku Davida Ben Guriona, legendárního prvního premiéra Izraele, který měl jinak mladého TMarona v oblibě, poznamenal si však: *šArik²⁵ se svým přátelem chlubí, že se nestará o to, co se děje na vrchním velitelství, protože má svůj přístup ke mně.* (Oren 2011) K neshodám a konfliktům přispívala i TMaronova neochota podléhat autoritám, která nejednou vyústila v to, že neřikal svým nadřízeným pravdu, nebo jednal přímo v rozporu s jejich rozkazy. Často proto, aby mohl realizovat svou vizi i plán, který nebyl v souladu se schválenou strategií. David Ben Gurion si o této výstřednosti poznamenal: *špokud by se TMaron zbavil svých nedostatků, třeba toho, že nemluví pravdu...byl by ukázkovým vojenským velitelem.* (Avnery 2005, Oren 2011)

Popsané problémy a konflikty však byly víceméně interní záležitostí IDF. TMaronovy kontroverzní rozhodnutí a činy byly tím, co mu přineslo pověst izraelského hrdiny na straně jedné a nenáviděného nepřátel Palestinců na straně druhé. První kontroverze vyvolalo uhl jeho působení v elitní výsadkové jednotce 101, která se pod jeho velením podílela v říjnu 1953 na masakru v palestínské vesnici Kibjja na Západním břehu. V t–inu ze 69 zabitých Palestinců tvořili civilisté, kteří zahynuli, když Izraelci vyhodili do povětří jejich šprázdňedomy (Burke 2001, Black 2006).

Vojenskou legendou, alespoň pro Izraelce, se Ariel TMaron stal během Jomkipurské války v roce 1973. Byl to právě TMaron, který se svými jednotkami překonal Suezský kanál a vedl troufalý, ale rozhodující protiútok do týlu egyptské armády, který rozhodl o osudu války. Nebylo tak divu, že se po izraelském vítězství stal takřka okamžitě národním hrdinou. Lidé mu přezdívali šArik, král Izraele (Black 2006). V armádě si však

²⁵ Arik je zkratkou jména Ariel, jedná se o často užívanou TMaronovu přezdívku.

slouffil, naopak na jeho hlavu se snesla tvrdá kritika. euposlechnutí rozkaz nad ízených, p i emfl on sám celou situaci vyeskaloval svým provokativním vystoupením na tiskové konferenci, kde se vyjád il následovně : *š Kdyfl dostanu rozkaz, naloflím s ním na základ t í hodnot: první a nejd leflit j-í, je dobro státu...Druhá hodnota se týká mých pod ízených a t etí hodnota je m j závazek v í mým nad ízeným. V fládném p ípad bych nezam nil po adí t chto hodnot.õ* (Sachar 1998: 674) Jak závaflné musely být osobní konflikty TMrona s tehdej-ím velením IDF asi nejlépe ilustruje skute nost, flé generální -táb IDF musel dvakrát v pr b hu (!) Jomkipurské války projednávat, zda má TMrona zbavit velení (Grossman 2006). TMronovy dlouhodobé spory s ostatními velícími d stojníky, kterým jifl do-la trp livost, nakonec skon ily asi jediným moflným zp sobem, jeho odchodem z armády.

Nebylo to koneckonc poprvé, co TMron z armády ode-el, u inil tak jifl krátce p ed za átkem Jomkipurské války. Ministrem obrany Mo-e Dajanem a Davidem Elazarem, ná elníkem generálního -tábu, mu totifl bylo tehdy jednozna n sd leno, flé se s ním na post budoucího ná elníka generálního -tábu nepo ítá, cofl pro TMrona bylo obrovské zklamání a prohra, o tuto prestiflní pozici velmi stál (Jewish Telegraphic Agency 1973a). Tehdy v-ak p íli-dlouho mimo armádní struktury nez stal, brzy po vypuknutí Jomkipurské války byl op t povolán do slufly, protoflé tak zku-eného a schopného velitele nemohly IDF ponechat b hem nastalé krize ve výslufb .

Ufl po svém prvním odchodu z armády, je-t p ed Jomkipurskou válkou, se TMron energicky zapojil do politiky. Výrazn se podílel na sjednocení izraelských pravicových politických sil, výsledkem ehofl bylo založení strany Likud, jejífl jádro tvo ily p vodn nejsiln j-í pravicová strana Gachal²⁶ Menachema Begina (Jewish Telegraphic Agency 1973b).

Status vále ného hrdiny TMronovi sice ani v politice nikdo odep ít nemohl, nicmén vzhledem ke své povaze a metodám postupn rozd lil izraelskou spole nost na dva tábory, své p íznivce a odp rce. Jeho p íznivci se rekrutovali p edev-ím z ad t ch Izraelc , kte í byli proti kompromis m a ústupk m v í Arab m (ejka 2006). V o ích mnohých Izraelc se v-ak z šArika, krále Izraeleõ postupn stal švále ný zlo inecõ, na emfl m la podíl, krom podobn rozporuplných operací, jako byla ta v Kíbiji, p edev-ím izraelská invaze do Libanonu z ervna 1982 (Goodspeed 2011). TMron byl tehdy ministrem obrany v kabinetu premiéra Begina a byl také hlavním architektem celé operace, která Izrael vtáhla do krvavé

²⁶ Gachal vznikl v roce 1965 slou ením Cherutu a Liberální strany.

primárním cílem Izraele bylo eliminovat zdejší ba-ty (dále jen PLO). Operace měla být, alespoň formálně, svým rozsahem velmi omezená a měla trvat 2 až 3 dny a jejím cílem mělo být zabezpečení území jižního Libanonu a to do hloubky 40 kilometrů od hranic s Izraelem. Izraelské jednotky se však brzy ocitly až v ulicích Bejrútu, což je samozřejmě mnohem dále, než 40 kilometrů od izraelsko-libanonských hranic a namísto několika dnů pak celá operace skončila 18 let trvající izraelskou okupací jižního Libanonu. Izrael si navíc v průběhu konfliktu vytvořil nové nepřátele, především pak libanonské šíitské hnutí Hizballáh. Symbolickým vrcholem nevydařené invaze pak byl masakr stovek nebo dokonce tisíc Palestinců²⁸, ke kterému došlo v uprchlických táborech Sabra a Šatíla během září 1982, a za který nesou IDF svůj díl odpovědnosti. Izraelci totiž umoffnili svým spojencům, maronitským křesťanům z milice Falanga, vstoupit do uprchlických táborů a nezabránili jim v těchto dny trvajícím vraždění palestinských mužů, žen i dětí (Black 2006, Goodspeed 2011, Šejka 2005: 158-159).

V reakci na tyto události, které v Izraeli vyvolaly masivní, státní demonstrace, zřídila izraelská vláda tzv. Kahanovu komisi a pověřila ji vyšetřením masakru v Sabre a Šatíle. Komise shledala ministra Šaronů osobně odpovědným za to, co se v obou táborech stalo, a jeho pozice v kabinetu se tak stala neudržitelnou. Šaron tedy musel z funkce ministra obrany odejít, členem kabinetu však zůstal, a to jako ministr bez portfeje. Tehdy se mohlo zdát, že jeho politická kariéra skončila, avšak o šest let později Šaron vrátil se do politiky a stal se premiérem (Šejka 2005: 161).

Výjimečnou politickou kariéru Ariela Šaronů charakterizuje mimo jiné její úctyhodná délka. Šaron byl poslancem Knesetu nepřetržitě po dobu 29 let, tedy od roku 1977²⁹ až do roku 2006 a během tohoto období sloužil jako ministr v šesti vládách, na nichž se podílela jeho strana Likud, tedy deseti. Během let sice Šaron ministerská portfolia střídal, a to i v rámci jedné vlády, typické však bylo to, že ať už byl ministrem kteréhokoliv resortu, vždy na-ěl

²⁷ Organizace pro osvobození Palestiny (PLO) byla založena v roce 1964 s cílem ustavit nezávislý palestinský stát. Jejím dlouholetým předsedou byl Jásir Arafat, kterého v úřadu nahradil v roce 2004 Mahmúd Abbás. PLO není a nebyla vnitřně homogenní skupinou. Sdružluje různé sekulární politické proudy a frakce, od nejvýznamnějšího, socialistického Fatahu po marxisticko-leninistické skupiny jako Lidová fronta pro osvobození Palestiny.

²⁸ Ve stanovení počtu obětí masakru se zdroje výrazně rozcházejí. Marek Šejka ve svém textu hovoří o 474 obětech, ale upozorňuje také, že například Kahanova komise shledala, že oběti falangistického náčelníka bylo asi 700-800, jiné zdroje podle Šejky uvádí, že bylo v Sabre a Šatíle zavražděno až 3500 Palestinců. Vyšší počet obětí připouští i novinář Peter Goodspeed, který ve své práci zmiňuje, že bylo zabito asi 1500 palestinských civilistů.

²⁹ Poslancem však byl Šaron již dříve, a to od ledna do prosince roku 1974, poté rezignoval a stal se poradcem tehdejšího premiéra za Stranu práce Jicchaka Rabina.

it osídlování okupovaných území a p ísp t ke stavb

Šaron, tehdy je-t jako ministr zem delství, popsal osídlovací strategii Beginovy vlády takto: *š celá plocha Západního b ehru bude d íve nebo pozd ji zabydlena 300 000 fidy...aby se zajistilo, fle tento region bude fungovat jako trvalý bezpe ností -tít Izraele.õ* (Sachar 1998: 651) Tato jeho predikce í p ání se vyplnilo, protofle jak jifl bylo zmín no v úvodu této práce, v osadách na Západním b ehru a východním Jeruzelém dnes flije více nefl p 1 milionu fid .

Co se pak samotného palestinského obyvatelstva a jeho práva na nezávislý palestinský stát tý e, zastával Šaron po dlouhou dobu následující postoj: *šJordánsko je Palestina. Hlavním m stem Palestiny je Ammán. Cht jí-li palestin-tí Arabové najít své politické vyjád ení, musí tak u init v Ammánu. Území na západ od Jordánu ó Judea a Sama í ó jsou prost izraelská.õ* (ejka 2005: 163)

Tento stru ný popis Šaronovy vojenské a politické kariéry p íli- nenasv d uje tomu, fle by zrovna Šaron m l být tím politickým lídrem, který jednou rozhodne o kompletním staflení Izraele z pásma Gazy a na ídí tak evakuaci asi osmi tisíc flidovských osadník . Je-t v roce 1998 totifl prohlásil: *šKaždý se musí hnout, b flet a zabrat tolik vrchol kopc kolik m fle, aby zv t-il osady, protofle v-echo co te zabereme, z stane na-e...V-echo co nezabereme, p ípadne jim* (Palestinc m - pozn. aut.).õ (Copland 2014)

Velmi zajímavým, psychologickým, zp sobem popisuje Šaronovu osobnost Yael S. Aronoff. Záv ry, ke kterým v lánku *From Warfare to Withdrawal: Legacy of Ariel Sharon* dosp la, jsou pro analýzu Šaronovy premiérské politiky a rozhodnutí která p íjmal, bezmála klí ové. Aronoff totifl tvrdí, fle a se na první pohled mohlo zdát, fle Šaron je p esv d eným pravicovým šhardlineremõ, ve skute nosti nebyl p íli- pevn ideologicky zakotvený. Naprostou v t-ínu své politické kariéry sice strávil ve stran Likud, ov-em v mládí byl lenem organizací Strany práce, posléze spolupracoval s Jicchakem Rabinem, kolegou z armády, významným labouristickým politikem a dvojnásobným premiérem, jemufl d lal v polovin 70. let poradce. Šaronovu nízkou míru ideologické sebe-identifikace s Likudem dokládá í jeho pokus prosadit se s vlastní stranou *Šomcijon*, nebo jeho odchod z Likudu v roce 2005 a založení strany Kadima. Aronoff také nachází n kolik významných oblastí, ve kterých se Šaronovo politické p esv d ení nápadn podobá a je více v souladu s postoji Strany práce, nefl s postoji Likudu. Zatímco jako hlavní cíl í prioritu Strany práce identifikuje Aronoff bezpe nost jako takovou, u Likudu povafluje za hlavní cíl snahu naplnit ideu Velkého Izraele. (Aronoff 2010)

5.1 Druhá palestinská intifáda

Po krachu mírových rozhovorů, které se za amerického zprostředkování odehrály v Camp Davidu, v polovině července roku 2000, byli jejich bezvýsledností frustrováni jak Izraelci, tak i Palestinci. Vzhledem k tomu, že od dohod z Oslů, tedy posledních rozhovorů, které pro palestinskou stranu přinesly viditelné výsledky, uplynulo tehdy již 7 let, zavládla mezi Palestinci nespokojenost. (Ahmed 2003: 93) Tato nespokojenost se netýkala jen palestinských elit, ale promítala se i v náladách palestinské veřejnosti, která byla frustrovaná pokračující izraelskou okupací Západního břehu i pásma Gazy. Dlouhodobá celospolečenská frustrace Palestinců 28. září 2000 vyústila ať v otevřené povstání proti izraelskému státu, druhou intifádu. Druhá intifáda bývá také nazývána Intifáda al-Aksá, podle stejnojmenné mešity stojící na Chrátové hoře v Jeruzalémě, a to proto, že jako spouštěcí impuls k samotnému povstání posloužil výstup Ariela Šaron na vrchol zmíněné hory (Pressman 2003: 37, Khalidi 2001: 83).

Důvodem, pro tento Šaronův výstup vyvolal tak prudkou reakci, bylo několik. Jak již bylo rozebráno v předcházejícím textu, Šaron byl v očích Palestinců jejich úhlavním nepřítelem, šepkem z Bejrútu, osobou přímo zodpovědnou za masakry palestinských civilistů v Kíbjí a v táborech Sabra a Šatíla, a také hlasitým obhájcem osadnického hnutí. Šaron, tehdy usilující o post premiéra v nadcházejících volbách, po svém sestupu z hory prohlásil: *Šchrátová hora je v našich rukou a také v nich zůstane. Je to nejsvětější místo judaismu a je právem každého fida navštívit ji.* (Goldenberg 2000) Jako akt provokace vnímali Palestinci i skutečnost, že Šaron k svatým místům dorazil v doprovodu několika stovek policistů a bodyguardů. Šaronův výstup pak tak okamžitě vyvolal v bezprostředním okolí násilnosti, které se neúspěšně pokusily izraelské bezpečnostní složky potlačit, a nepokoje se v následujících dnech rozšířily po palestinských územích (Eldar, Zertal 2009: 329). Výraznou změnou oproti první intifádě z roku 1987 byla zásadní změna taktiky na palestinské straně, Palestinci se již neomezovali pouze na symbolické házení kamení, ale uchýlili se i k užití palných zbraní a teroristických útoků. Příčinným jim byl inspirací relativně úspěšný odpor Libanonců proti izraelské okupaci jižního Libanonu (Ahmed 2003: 93-94).

Premiéřské volby se odehrály 6. února 2001, na pozadí již 4 měsíců probíhající intifády, která logicky v podstatě upozadila veškerá ostatní volební témata. Ve volbách

zvít zil kandidát Likudu, Ariel TMaron. Poda ilo se mu
Palestinci je neplodné a fle nastal as palestinský odpor

rozdrtit (Pressman 2006: 361).

M fle se zdát paradoxní, fle práv TMaron získal d v ru Izraelc , a koliv to byl práv on, kdo ji svým provokativním chováním pomohl vyvolat. Hisham Ahmed tuto volbu izraelských volí , na první pohled nelogickou, vysv tluje strachem, který v nich intifáda vzbudila. TMaronova pov st skv lého generála a neohrofeného bojovníka, který v minulosti nekompromisn zasahoval proti Palestinc m, mu zajistila v o ích volí aureolu spasitele. Premiéra, který dokáfle Izraelc m zajistit bezpe nost tvá í v tvá kafdodenním palestinským útok m. Jeho protikandidát a stávající premiér, Ehud Barak, byl také uznávaným vojákem, ale skute nost, fle v prvních m sících nedokázal intifádu ú inn potla it, o to více favorizovala práv TMarona (Ahmed 2003: 94-95).

Po vít zství ve volbách se TMaron o snílení tenzí s Palestinci p íli– nesnažil, nebo doslova n kolik hodin po svém zvolení nav–tívil nám stí u Západní zdi (Zdi ná k), kde, jak uvádí Rashid Khalidi, demonstroval izraelskou svrchovanost nad okupovaným arabským východním Jeruzalémem (Khalidi 2001: 83). Na tomto míst , nacházejícím se pod Chrámovou horou, TMaron prohlásil: *šJsem na náv–t v Jeruzaléma, hlavního m sta fiid po uplynulých 3000 let, a v ného a ned litelného hlavního m sta Izraele, s Chrámovou horou v jeho centru na v ky.õ* (Philps 2001)

Ob zmín né TMaronovy náv–t vy svatých míst v Jeruzalém m ly p edev–ím deklaratorní charakter. Jejich cílem bylo jasn dát najevo jak Palestinc m, tak i izraelské ve ejnosti, fle nový premiér nehodlá p ípustit diskuzi o d lení Jeruzaléma a tudífl, fle ústupky, které nabízel Ehud Barak v Tab a Camp Davidu, od n j o ekávat nelze.

Se svým kritickým postojem v í mírovému procesu z Osla a jeho budoucnosti se TMaron nijak netajil. Za viníka kolapsu mírových rozhovor povařloval Jásira Arafata, k emufl krátce p ed volbami poznamenal: *šTen, kdo poru–il kařdý lánec kařdého ujednání, byl Arafat. Dohoda z Osla jífl neexistuje. Je neplatná.õ* Dodal také, fle vzhledem ke kolapsu mírových jednání by Izrael m l p íjmout tvrdá bezpe nostní opat ení, aby zastavil povstání na Západním b ehú, a poté by m l usilovat o nalezení dlouhodobé, ale zároveň pouze p echodné dohody s Palestinci, spí–e nefl o ambiciózn j–í permanentní dohodu (Religion News Service 2000).

Strategie jeho vlády p ímo odrářlela tento TMaron v postoj, Izrael odmítal pokračovat v jednání s Palestinskou autonomií, dokud pokračovala intifáda a teroristické útoky. Kombinace diplomacie a vojenských akcí, kterou se Barakova vláda snařfla e–it vzniklou

nahrazena ist vojenským, silovým e-ením. Jak jífl od té první p edev-ím taktikou, se kterou ke konfliktu ob strany p istoupily. Palestin-tí militanti se ve velké mí e uchylovali k sebevražděným bombovým útok m na civilní cíle, na kterých se podílely p edev-ím organizace Hamás, Islámský džihád, ke kterým se b hem roku 2002 p idali i ozbrojenci z Brigád mu edník al-Aksá³⁰. Z pásma Gazy byly odpalovány rakety Kassám a v ulicích docházelo k p est elkám, kterých se krom r zných militant ů astnili i ádní lenové palestinského policejního sboru, jehofl vznik umoflnily v 90. letech dohody z Osla (Pressman 2006: 361).

Izrael odpovídal na palestinské útoky hromadným zatýkáním, demolicemi dom , zákazem vycházení a z izováním check-point (kontrolních stanovi-). Dal-í izraelskou metodou, dosti kontroverzní, byla cílená likvidace vysokých palestinských politických a vojenských p edstavitel ³¹. A tak ka na denním po ádku byly v pr b hu let 2001 a 2002 vpády i šnájezdýø IDF na území pod plnou kontrolou Palestinské autonomie v pásmu Gazy a na Západním b ehú, tedy do oblastí v kategorii A, kde m ly palestinské ů ady plnou kontrolu jak nad administrativou, tak i lokální bezpe ností. V pr b hu druhé intifády pak IDF postupn obsadily, zabavily, i zni ily v t-ínu infrastruktury Palestinské autonomie, v etn kancelá í, po íta a záznam . Sám Jásir Arafat, prezident Palestinské autonomie, byl od prosince 2001 afl do své smrti v roce 2004 Izraelci oblefen ve vládním komplexu v Ramalláhu. ímfl ov-em Tãaron, podle H. Ahmeda, dosáhl pouze toho, fle jen zvý-íl Arafatovu popularitu mezi Palestinci, a také zabránil tomu, aby ho nahradil n jaký alternativní lídr (Pressman 2006: 361-362, Ahmed 2003: 96).

Tãaron v rozhodný a tvrdý postup v í palestinským povstalc m v-ak nep iná-el kýfiený výsledek. H. Ahmed naopak uvádí, fle izraelská brutalita slouffila spí-e jako mobiliza ní faktor pro palestinskou spole nost, a fle i p es ve-keré -kody, které napáchal, se Tãaron stal tím nejv t-ím mobilizátorem palestinské spole nosti proti okupaci (Ahmed 2003: 95).

Na druhou stranu, jak popisuje Bob Zelnick, situace v palestinských oblastech byla kritická z ekonomického i lidského hlediska. Zákazy vycházení, etná kontrolní stanovi-t a uzav ené hranice u inily ze flivota Palestinc doslova flivoucí no ní m ru. Zhruba 130 000 pracovních míst v Izraeli p estalo existovat a 60% nezam stanost v pásmu Gazy vyvolala

³⁰ Brigády mu edník al-Aksá jsou militantní skupinou, za azenou na seznam teroristických organizací vládami EU i USA, jejífl lenové se rekrutují z nejv t-í frakce PLO, Fatáhu.

³¹ V roce 2004 byli takto Izraelem eliminováni dva ze zakladatel hnutí Hamás, -ejch Ahmed Jásin a Abdel al-Rantíí.

výjimečné nebyly ani prípady podvýživy, a len b hem
zhruba tvrt milionu Palestinc (Zelnick 2003: 17).

Samotní Izraelci byli p edev-ím -okovaní a vyd -ení etnými sebevraždnými
bombovými útoky a také neustále nar stajícími ztrátami na flivotech. Oproti d ív j-ímu
období ztráty Izraelc výrazn stouply, respektive do- lo k výrazné zm n v jejich pom ru. Za
premiéra Baraka byly izraelské ztráty v porovnání se ztrátami Palestinc v pom ru asi 1:10,
b hem TMaronova premiérství se v-ak tento pom r z izraelského pohledu zhor-il, afl na 1:3
v neprosp ch Palestinc . (Ahmed 2003: 95).

5.2 Izraelská bezpečnostní bariéra

V izraelské spole nosti nastartovala intifáda ur ité strukturální zm ny, které vy-ly
najevo nap íklad v pr zkumech ve ejného mín ní. Ukázalo se, fe se více respondent , nefl
kdy d íve, hlásí k politické pravici, fe vojenské operace v zón A m ly plnou podporu
ve ejnosti, a fe návrat palestinských uprchlík byl pro stejn drtivou v t-inou respondent
naprosto nep ijatelný. Dohody z Osla byly zp tn vnímány jako velmi chybné a silné byly i
hlasy volající po separaci od Palestinc , tém 70 % respondent vyjád ilo názor, fe
dosáhnout mírové dohody s Palestinci je nemoflné a nezanedbatelné byly i hlasy volající po
staffení se z t fko bránitelných oblastí a osad (Zelnick 2003: 17-18). ím déle konflikt
pokra oval, tím více se stup ovalo volání Izraelc po n jaké form separace od Palestinc . Jifl
krach jednání v Camp Davidu p esv d il mnohé Izraelce o tom, fe na palestinské stran
neexistuje partner pro mírová jednání a následné sebevraždné pumové útoky je v tomto
jejich postoji jen utvrdily. Výsledkem bylo to, fe projekt stavby separa ní a bezpe nostní zdi
i bariéry si získal takovou ve ejnou podporu, fe vláda Ariela TMrona, jeffl byla p vodn
k tomuto e-ení odmítavá, byla nakonec nucena tento projekt p ijmout za sv j (Pressman
2006: 362).

D vodem, pro nebyla TMaronova vláda p vodn naklon na konstrukci této
bezpe nostní bariéry, byly její obavy z toho, fe by tím byla fakticky vytvo ena pevná a
permanentní hranice mezi Izraelem a palestinskými územími na Západním b ehú a v pásmu
Gazy. Permanentní v tom smyslu, fe do budoucna se dalo o ekávat, fe trvalá hranice Izraele
bude kopírovat práv linii této bezpe nostní bariéry. Tuto obavu s vládou sdíleli ti, kte í stále
doufali v moflnou budoucí anexi a p ipojení v t-ího i men-ího mnofství palestinského území
k Izraeli, respektive také ti, kte í odporovali vzniku nezávislého palestinské státu v jakékoliv
podob . Tedy p edev-ím zastánci krajní pravice, náboflen-tí sionisté i osadníci. Zárove je

é tvo ili nezanedbatelnou část Tárónova volí stva. Jak
osti pro toto e–ení byla tak silná, že ji vláda nemohla
ignorovat a jak uvádí Julie Trottier, ve ejná debata se jífi nezaobírala elementární otázkou, zda
separa ní bariéru postavit i ne, ale omezila se na zcela konkrétní diskuzi o tom, kudy bariéra
povede. Bez zajímavosti není ani to, že levicov orientované organizace a uskupení, jako
t eba politická strana Merez,³² podporovaly projekt bezpe ností bariéry od samého začátku,
nebo v n m vid ly nad jí a první krok k vytvo ení nezávislého palestinského státu. Co se
osadník tý e, i ti se s projektem bariéry postupn smí ili, respektive p edstavili vlastní návrh
definující, kudy by m la bezpe nostní bariéra vést. V jejich pojetí se trasa bariéry m nila
z lineární na zákrutovitou, tak aby se na západ od ní vt snalo co nejvíce osad, a zároveň by
bariéra v takovém p ípad rozd lila palestinská území do enkláv. Samotné stavební práce pak
za aly v lét roku 2002 (Trottier 2007: 110-111; Pressman 2006: 362-363).

Z toho, že byl projekt této separa ní bariéry nakonec p íjatelný pro tak diametráln
názorov a ideologicky odli–né skupiny, jako jsou hlídov–tí osadníci na stran jedné a levicoví
aktivisté ze strany Merez na stran druhé, je z ejmé, že si ob skupiny vykládaly její vyuffití
jinak. Z jífi uvedeného vyplývá, že levicové skupiny považovaly stavbu bariéry uffite nou
v tom, že bude kone n vyty ena pevná, jasná a bezpe ná hranice mezi Izraelem a
palestinskými územími, která umofní Izraeli stáhnout se z dosud okupovaných území.
Osadníci naopak rozpoznali potenciál bariéry v tom, že pokud by byla umíst na podle jejich
p edstav, umofnila by Izraeli de facto anektovat území Západního b ehú na západ od bariéry.
Její vhodné umíst ní by navíc mohlo pomáhat s udrřováním po řádku a kontroly
nad palestinskými oblastmi.

Osadníci byli ve svých snahách úsp –ní, Tárón souhlasil s naprostou v t–inou jejich
pofladavk . Mapa s navrhovanou trasou bariéry, kterou mu osadníci p edlořili, totiž v podstat
odpovídala Tárónov p edstav šbantustanizaceõ i kantonizaci Západního b ehú. Termín
bantustán se rozhodl pouřívát Tárón sám, když hovo il o své p edstav budoucí podoby
Západního b ehú. Akiva Eldar a Idith Zertal uvádí, že i když Tárón o tomto svém plánu
ve ejn nehovo il, mnoho lidem se s ním osobn sv il, ukázal jim mapy a dokonce o této
soustav kanton i bantustán hovo il jako o palestinském státu. Bývalý italský premiér
Massimo DøAlema potvrdil, že když hovo il se Tárónem, je–t jako lídrem opozice v roce
2000, Tárón mu p edstavil mapu, na které byl vyzna en palestinský stát. DøAlema popsal
návrh takto: *š Byl to rozsekaný kus území na okupovaných teritoriích bez jakéhokoli propojení*

³² Merez je izraelská politická strana sociáln demokratického typu, mimojiné obhajující tzv. š e–ení dvou stát õ,
tedy ustavení na Izraeli nezávislého palestinského státu.

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

vým zjištění je i skutečnost, že trasa bariéry víceméně
by postavena koncem sedmdesátých let a jeho účelem,
jak sám pohlávil, bylo zabránit vytvoření flivotaschopného palestinského státu. (Eldar, Zertal
2009: 338-339)

stinenci budou nadále p ehlířet své závazky v í Road Map, tedy k jednostranému staření se³⁴. Specifikuje pak, ře ú elem tohoto řPlánu staření seř je zajistit izraelským ob an m maximální moflnou úroveň bezpečnosti. Takový proces p inese zlepšení v kvalit ěřivota, posílí izraelskou ekonomiku, sníří t enice mezi Izraelci a Palestinci a uleví IDF a dalším bezpečnostním slořkám. Třaron klade d raz i na to, ře a koliv se bude jednat o unilaterální krok, chce ho koordinovat s USA. Aby bylo moflné snířit neřládoucí t ení a nap t í mezi Izraelci a Palestinci, dojde ke staření jednotek IDF na nové bezpečnostní linii a zároveň dojde i k vyřklizení t ch osad, které by v řládném p řpad nemohly být sou řstí Izraele v rámci jakéhokoliv p edstavitelného budoucího trvalého ujednání. Nová bezpečnostní linie bude chrán na p edevím bezpečnostní bariérou, jejíř konstrukci cht l Třaron co nejvíce uspí-it. Nakonec Třaron zd raznil, ře tento řPlán staření seř je bezpečnostním krokem a ne politickým, a ře rozhodn ě nebude stát v cest ě návratu k Road Map a její implementaci v budoucnosti. Dodal, ře je samoz ejmé, ře Palestinci získají skrze řPlán staření seř výrazn ě mén ě, neř by mohli získat skrze p římá vyjednávání, tak jak p edpokládá Road Map. Třaron pak je-t doplnil, ře je moflné, ře řást řPlánu staření seř bude v rámci zvýšení bezpečnosti izraelských ob an zrealizována i v rámci soub řřného procesu implementace Road Map. ř *Máme zájem véřt p římá jednání, ale nehodláme drřfet izraelskou spole nost jako rukojmí v rukou Palestinc ě. Uřř jsem to eřkl ó nebudeme na n ěkat v n ěř.* (Israel Ministry of Foreign Affairs 2003b)

6.2 Zpráva Talie Sasson o ilegálních osadách

řie svá slova o odstran ění ilegálních osad myslel Třaron vářřn ě, se pokusil dokázat koncem roku 2004, kdy pov ěřil Talii Sasson, nezávislou a objektivní státní zástupkyni s bezvadnou reputací, p ro-et ením p o řřnání a politik ř zných vládních t les ve vztahu k ilegálním osadám. Jak uvádí Akiva Eldar a Idith Zertal, toto jmenování bylo na jednu stranu pozitivn ě p řjmáno řřrokou ve ejností, na stranu druhou ale vyvolalo p ekvapení. Není divu, Třaron byl stále vnímán jako otec ideje ilegálních osad, jako prost edku k obejití vládního rozhodnutí nezakládat nové osady. Výsledný report byl Třaronovi ve ejn ě a za velké mediální pozornosti p edlořen 8. b ezna 2005. (Eldar, Zertal 2009: 351-352) Dokument odkryl hloubku a ohromující rozsah problému, tedy skute nost, ře izraelské státní instituce léta v dom poruřovaly zákon a napomáhaly vzniku ilegálních osad. Talia Sasson popisuje praktickou

³⁴ Obecn ě řřřvaný anglický termín je řřdisengagement.

ch územích, respektive, že izraelské autority nemají
vat. Naopak, státní instituce samy zákon porušují tím,
jak k problému ilegálního osadnictví přistupují. Dá se říci, že svým jednáním izraelské
instituce vytváří dojem, že a koliv může být osídlení ilegální osady nezákonné, stále je to
šionistický inženýrský projekt, pro takové chování státní orgány přehlížejí, a přitom
přímou asistují. Zásadní problém v tomto ohledu představuje kupříkladu uhlíkový vstup policejních
a armádních složek, na něž má zmíněný postoj státních orgánů nepatrný vliv. Navíc vzhledem
k současně bezpečnostní koncepci má IDF povinnost chránit všechny Izraelce nacházející se
na palestinských územích, bez ohledu na to, je-li tento Izraelce obyvatelem ilegální osady.
IDF ho tedy musí chránit a nemá právo ho evakuovat. Sasson také kritizuje skutečnost, že
státní autority hovoří dvěma hlasy a pravidla se stala flexibilními. *„Jedna ruka staví ilegální
osady a druhá ruka investuje peníze a ufffvá sílu, aby je evakovala.“* (Israel Ministry of
Foreign Affairs 2005)

Nutno zmínit, že tento report (zpráva) Sharonovi ministrům posloužila a získal mu
ohromnou popularitu v době, kdy uhlíkový bojoval politickou bitvu o plán stažení z Gazy. Jeho
vláda pak sice musela ustavit ministerskou komisi, která se měla zabývat implementací
doporučení z reportu, tato komise se však sešla jen několikrát a pak se její aktivita vytratila.
Vládní ministerstva se pak rozhodla report a jeho nálezy ignorovat. Dva roky po uveřejnění
reportu se nic nezmenilo a výstavba v ilegálních osadách pokračovala. Eldar a Zertal si
uvědomují toho, že nejslabším prvkem reportu a zároveň Sharonovým hlavním úspěchem je fakt,
že Sharon sám, jako otec ilegálních osad, se v reportu vůbec neobjevuje (Eldar, Zertal 2009:
352-353).

6.3 Unilaterální plán izraelského stažení se z pásma Gazy

Plán úplného izraelského stažení se z pásma Gazy byl oficiálně představen 18. dubna
2004, jeho revidovaná verze pak o necelé dva měsíce později, 6. června 2004. Jak uhlíkový ale bylo
popsáno výše, Sharon poprvé veřejně hovořil o takovém unilaterálním kroku již 18. prosince
2003 na konferenci v Herzliji, tehdy sice ještě nevěkl, které oblasti a osady by se stažení se
mělo týkat, ale že jde o pásmo Gazy, oznámil již tehdejší vicepremiér Ehud Olmert, a to o
několik dní před Sharonovým prosincovým vystoupením v Herzliji. V polovině ledna 2004
Sharon oznámil, že svůj plán stažení se předloží Knesetu k hlasování a po ústředním únoru téhož
roku již izraelský premiér upřesnil, že evakuováno bude 17 z 21-ti osad v pásmu Gazy a 4

bylo také zamýšleno ponechat budovy v osadách b plánu však došlo k nezanedbatelným změnám, tato verze plánu tedy zahrnovala evakuaci všech 21-ti osad v pásmu Gazy a ty izolovaných osad v Samaí na Západním břehu, všechny budovy v osadách měly být strženy. (Clyde 2005: 2) Celková populace těchto osad činila asi 8 000 osadníků. Mělo se jednat o historicky první případ, kdy izraelská vláda evakuovala a rozebrala osady na Západním břehu a v pásmu Gazy³⁵. K podobné evakuaci osad sice ušlo také na základě Šaronovy iniciativy, v roce 1982, kdy Izrael vyklidil osady na Sinajském poloostrově, rozdílem tehdy byla skutečnost, že se tak stalo v rámci mírové dohody s Egyptem, ne unilaterálně, jak navrhoval Šaron tentokrát. (Golan 2004: 65-66)

Oznámení tohoto plánu samozřejmě vyvolalo bouřlivé diskuse, a to ušlo jen proto, že jeho předkladatelem byl premiér z vlády vedené Likudem, Ariel Šaron alias šotec osadnického hnutí. Přirozeně, plán si získal mnohé příznivce i odpůrce. Pokud bychom přistoupili na zavádějící zjednodušení, dá se s trochou nadsázky říci, že ti, kteří Šarona vždy podporovali, tento plán zavrhovali jako bláznovství i zradu a ti, kteří se léta po itali mezi Šaronovy odpůrce, mu aplaudovali. Trochu konkrétněji se dá říci, že zatímco izraelská levice plán uvítala, pravice, včetně premiérova vlastního Likudu se stavěla proti tomuto řešení. Ve skutečnosti byly ale tábory odpůrců a příznivců plánu mnohem složitější a fragmentovanější, než jak je prezentovala média a výhrady vůči plánu na stažení se z pásma Gazy byly jak ideologicko-náboženské, tak pragmatické i motivované i osobními a politickými důvody a animozitou vůči Šaronovským osobám.

6.3.1 Oponenti plánu stažení se z pásma Gazy a jejich argumenty

K hlavním oponentům plánu stažení se z pásma Gazy patřili, ne neočekávaně, osadníci. Samozřejmě nejen ti, kterých se evakuace přímo dotýkala, do protestů se samozřejmě zapojila drtivá většina ideologických osadníků. Ti se spolu s náboženskými sionisty a dalšími radikálními nábožensko-nacionalistickými skupinami obávali především toho, že evakuace osad v pásmu Gazy je pouze předehrou k další teritoriálnímu ústupku, v jejichž důsledku dojde k masivní evakuaci osad na Západním břehu. Z ideologicko-náboženského hlediska je navíc pásmo Gazy vnímáno jako součást Erec Jisra'el, a je tak nepřipustné se ho vzdát. Jeden z poslanců za stranu Mafdal dokonce prohlásil, že se Šaron

³⁵ Toto tvrzení se neplatí pro ilegální osady, které již v minulosti byly vládou odstraněny.

v televizi označil Mirona za šaganta Štrany práce, ovady pravice, jen proto, aby ji v tento okamfik

mohl zradit. (Rabinovitch 2004: 7)

Zárove ale byla vznesena také celá sada neideologických, pragmatických, argumentů proti Mironov plánu. N které z nich uvádí Galia Golan a v podstat se jedná o scénáře toho, co nastane po izraelském opu-t ní pásma Gazy. Jeden ze on ch scénářů si klade otázku, jaká bude ekonomická budoucnost Gazy: Dokáže Gaza p efit bez izraelské infrastruktury a s totální izraelskou kontrolou nad exportem i importem a pohybem zboží a osob z a do pásma? Nejasná byla i politická budoucnost pásma Gazy a panovaly obavy o místní politickou stabilitu: Kdo zaplní mocenské vakuuum? S tím samoz ejm souvisí i otázka, zda nebude docházet k ilegálnímu pa-ování zbraní do pásma Gazy, které se pak stane místem odkud budou teroristické organizace podnikat své útoky na Izrael. (Golan 2004: 69) Na práv uvedených obavách, které tehdy rezonovaly mezi izraelskou veřejností, je fascinující, jak v rni se vyplnily. Galia Golan napsala sv j lánek v roce 2004, my ufi dnes ale m fme potvrdit, že uvedené obavy byly oprávn ěné. Dnes, tém deset let po izraelském stažení se z Gazy, politickou moc v pásmu má pevn v rukou radikální islamistické hnutí a teroristická organizace Hamás, dochází k masivnímu pa-ování zbraní skrze rozsáhlý systém tunelů a raketové útoky islamistických militantů na Izrael jsou na denním pořádku. Velmi tíživá je i ekonomická situace místních palestinských obyvatel, kterou jen zhor-uje izraelská blokáda a odvetné útoky IDF vedené proti islamistickým militantům.

Mezi výhradami v í Mironov plánu stažení se z pásma Gazy je třeba uvést i výhradu v í unilateralnímu p ístupu návrhovaném v plánu. Kritik m se zdálo nerozumné zbavit se tímto zp sobem cenného potenciálního p edm tu vyjednávání, a to bez jakýchkoli záruk i dohod s palestinskou stranou. Tehdejší ná elník generálního štábu IDF Mo-e Jaalon a spolu s ním i dal-í armádní d stojníci se vyjád ilí v tom duchu, že je bláhové odejít z pásma Gazy bez vyjednané mírové dohody, nebo takové rozhodnutí pouze posílí teroristické organizace, které budou brát izraelský ústup jako své vít zství, v d sledku ehofi mohou vyeskalovat násilí na Západním b ehuv nad ji, že tím Izraelce také vypudí. Na tyto výhrady v-ak Miron stále reagoval tak, že unilateralní p ístup je jediný mofný, dokud v ele Palestinské samosprávy stojí Jásir Arafat, který pro ni není partnerem pro jednání. (Rabinovitch 2004: 7)

Jak již bylo zmín ěno, Miron v plán stažení se z pásma Gazy nem l v Likudu ani ve vládní koalici zdaleka zaji-t nou v t-inovou podporu. Co se koalici ních partnerů tý e, tak v-echny ti politické strany, se kterými Likud byl v koalici, postupn v d sledku Mironovy politiky vládu opustily. V lednu 2005 ufi Miron vedl koalici ve složení Likud, Strana práce a

Právnická vládní koalice nefungovala příliš harmonicky a v červnu 2004 se rozpadla. Předseda vlády, Ariel Šaron, musel spoléhat na podporu opozičních poslanců, s jejich podporou tak byl například 26. června 2004 v Knesetu přijat plán stažení se z Gazy. Proti plánu tehdy hlasovalo 17 poslanců Likudu, premiérovy vlastní strany. (Akirav, Cox, McCubbins 2010: 252-253)

Vnitrostranická opozice vůči premiérovu plánu byla povětšinou ideologicky motivovaná, ale v případě prominentnějších členů strany je nasnadě, že jejich negativní postoj vůči plánu stažení se z Gazy úřovaly spíše jejich politické ambice a kalkulace. V řadách oponentů plánu tak nechyběli Šaronovi tehdejší nejvýznamnější straní konkurenti, soupeřící a klíčové postavy Likudu: ministr financí Benjamin Netanjahu, ministr zahraničí Silvan Šalom a ministr vzdělávání Limor Livnat. Z výše uvedeného je zřejmé, že premiér Šaron měl potíže prosadit svůj plán v kabinetu. Dlouho se zdálo, že se svým návrhem neuspěje, protože poměr hlasů v kabinetu byl 12:11 v jeho neprospěch. Šaron si toho byl vědom a věděl také, že nemá zajištěnou ani podporu poslanců Likudu v Knesetu, rozhodl se proto obejít své kolegy z nejvyšších pater politiky vypsáním celostranického referenda, jehož výsledek předem prohlásil za závazný pro všechny členy strany, a doufal, že jeho plán získá základnu Likudu podpoří. Jak se však brzy ukázalo, v tomto předpokladu se Šaron mýlil, po usilovné a úspěšné anti-kampani osadníků a dalších militantních pravicových aktivistů byl výsledek referenda pro Šaron v plánu nelichotivý. Celých 48 % oprávněných voličů se k referendu vůbec nedostavilo a z těch, kteří hlasovali, plán podpořilo jen 40 % voličů a 60 % jich vyslovilo s opozičním pásmem Gazy nesouhlas. Šaron, houflevnatý jako vždy, se nevzdal a prohlásil, že modifikuje svůj plán v souladu s výhradami voličů. Což také udělal. Veškeré úpravy však byly pouze marginálního charakteru, cíl projektu zůstal samozřejmě stejný. Šaron se tedy v podstatě rozhodl nepříznivý výsledek referenda ignorovat a ve svém projektu pokračovat, a to i přes to, že ústřední výbor Likudu se postavil proti premiérovu návrhu a dokonce pohrozil každému ministrovi, který by pro Šaronův návrh hlasoval špomstou v příštích primárkách. Abraham Rabinovitch uvádí, že v té době se mohlo zdát, že nadešel Šaronův politický konec, například láněk deníku Ha'arec uflstavil do role premiéra Šaronova stranického rivala, Benjamina Netanjahua, kterého deník označoval za skutečného pána situace a de facto premiéra. Šaron se však nezalekl a nepříznivou situaci v kabinetu vyřešil po svém, dva ministry odvolal a další tři ve veřejnosti obvinil ze sledování svých osobních zájmů. Úspěch se dostavil, poměr sil v kabinetu se obrátil v premiérův prospěch, Šaron měl konečně pohodlnou kabinetní většinu 14:7. Naopak ministr financí Netanjahu, kterého ufl, jak se ukázalo, předčasně, média nazývala de facto premiérem, nakonec na svůj vládní post rezignoval. (Rabinovitch 2004: 8, Hollinder 2005: 17)

šlo na hlasování o jeho návrhu v Knesetu, TMaron se poslanc Likudu, 17 jich hlasovalo proti návrhu, to však pro TMarona nebyl vážný problém, vzhledem k tomu, že mu byly slíbeny hlasy opozičních stran. Zajímavé je, že tehdejší nejsilnější opoziční strana, Strana práce, podobný návrh izraelského unilaterálního stažení se z Gazy představila již v lednu 2003 během parlamentních voleb. TMaron se však tehdy k této myšlence ještě veřejně nehlásil a volby snadno ovládl. (Pressman 2006: 367)

6.3.2 Zastánci plánu stažení se z pásma Gazy a jejich argumenty

Na předchozích stranách byly prezentovány kritické postoje a výhrady vůči plánu stažení se z pásma Gazy a také byly popsány problémy, jakým premiér TMaron odlišil vlastní strany a vládní koalice při prosazování svého plánu. Nyní budou podrobněji rozebrány argumenty zastánců TMaronova plánu, které hovořily pro jeho implementaci.

Jedním z nejčastěji uváděných argumentů pro izraelské stažení se z Gazy byl ten demografický. V pásmu Gazy žilo v roce 2004 přibližně 1,3 milionu palestinských obyvatel, tedy více než třetina z celkového počtu 3,5 milionů Palestinců žijících na Izraelem okupovaných územích. Demografické trendy užívané tehdy jasně ukazovaly, že izraelská okupace palestinských území je z dlouhodobého hlediska nemohutná. Rostoucí počet palestinského obyvatelstva byl výrazně vyšší, než toho izraelského, a v delším horizontu bylo tedy zřejmé, že by Palestinci Izraelce, což do počtu obyvatel, přehlépili. Pokud by se tak stalo v Izraeli menšinou, což byl samozřejmě pro mnohé Izraelce nepředstavitelný scénář. Stát Izrael byl založen s tím, že bude židovským státem, což v sobě zahrnuje i předpoklad, že židé budou mít v Izraeli hlavní slovo, což by nebylo reálné, pokud by byli v menšině. Samozřejmě tedy za podmínky, že by Izrael zůstal státem demokratickým a nestal by se z něj šartheidů. Před izraelskými politiky tak byl úkol nalézt odpověď na otázku, jak zajistit, aby Izrael zůstal židovským a zároveň demokratickým státem. Sám TMaron rád argumentoval právě demografickými statistikami, když propagoval a vysvětloval svůj evakuační plán.

Ekonomické a bezpečnostní důvody byly dalším často užívaným argumentem hovořícím pro izraelské stažení se z pásma Gazy. Oba tyto faktory jsou navíc provázané, protože udržovat v pásmu Gazy, na tak hustě zalidněném území, počátek a zajišťovat několik tisícům židovských osadníků v 21-ti osadách bezpečí, byl problematický úkol. Úkol to byl náročný nejen z technického hlediska, a pro izraelské vojáky a policisty

nákladný. Evakuací osad v pásnu Gazy m l Izrael
řídané na zaji-t ní bezpe nosti místních řidovských
osadník , tak i zajistit v t-í bezpe í voják m IDF, kte í by se tak mohli stáhnout za
bezpe nostní bariéru obepínající celé pásmo. Zárove m lo dojt ke zlep-ení bezpe nostní
situace v-ech Izraelc , protoře by od nich byli Palestinci z Gazy jednak odd lení
bezpe nostní bariérou, a za druhé by jim byla dána mořnost nezávisle si spravovat vlastní
záleřitosti. Mezi izraelskou ve ejností tak za al p evládat názor, ře pásmo Gazy je pro Izrael
p ít řlí, které je výhodn j-í se zbavit.

Dal-í faktor jenřl velmi siln promlouval ve prosp ch Třronova evakua ního plánu, a
který není mořné v tomto vý tu opomenout, byla práv výrazná podpora izraelské ve ejnosti
pro staření se z pásma Gazy. Pr zkumy ve ejného m-í ní uvád ly, ře ařl 70 % izraelkých
ob an plán podporuje. To uřl je samoz ejm síla, kterou nelze jen tak ignorovat. Zde je
namíst vysv tlit, ře a koliv asi není úpln mořné stav t faktor podpory v t-iny izraelské
ve ejnosti na rove s ostatními argumenty hovo řícími pro Třron v plán: demografickým,
bezpe nostním a ekonomickým faktorem, protoře ve ejnou podporu si plán staření se z Gazy
získal práv díky t mto dobre argumentovaným faktor m, nicmén ř vodem, pro povařují
ve ejnou podporu pro návrh za jeden z rozhodujících faktor , je skute nost, ře n kte í
z poslanc ří ministr , kte í se rozhodli Třron v plán nakonec podpo it, tak jist u inili za
ú elem zvy-ení své popularity, k emuřl je p im la práv ve ejná popularita návrhu.

Vý-e popsané faktory a argumenty vycházely p edev-ím z izraelské domácí politiky a
ve ejné debaty. Svou neodmysřitelnou roli v-ak samoz ejm v p řpadu výb ru izraelské
strategie sehrál i zahrani ní tlak, který byl na Izrael a její vrcholné p edstavitelé p ímo ří
nep ímo vyvřjen mezinárodním spole enstvím. Z nes etných Třronových vyjád ení je z ejmé,
ře mu velmi záleřelo na tom, aby v řládném p řpad neutrp ly vztahy Izraele a Spojených
stát amerických. Na druhou stranu v-ak nem l z r zných ř vod zájem na tom, striktn se
drřet cíl a bod řefinovaných Road map. Tlak ze strany USA a dal-ích řenských zemí
blízkovýchodního kvartetu, aby Izrael p řjmul a řídil se Road map, p im l Třrona p řjít s
vlastním alternativním e-ením, unilaterálním plánem izraelského staření se z Gazy. Yael S.
Aronoff dodává, ře klí ovou roli v Třronov rozhodnutí vytvo it a realizovat sv j vlastní,
unilaterální plán alespo řáste něho vypo řádání se s Palestinci, hrála skute nost, ře jen
n kolik m síc po oznámení iniciativy Road map byl p edstaven jiný plán, tzv. fienevská
iniciativa, na jejímřl vzniku se podřleli izrael-tí a palestin-tí experti, jako t eba vlivný
izraelský levicový politik Josi Beřlin nebo premiér Palestinské samosprávy Mahmúd Abbás.
fienevská inciativa p edstavila detailní plán izraelsko-palestinské mírové smlouvy, jejímřl

plné. (Aronoff 2010: 161-162) TMron sám pozd ji
otvrdil, že plán vzešlý z fienevské iniciativy spolu
s dalšími návrhy na ukon ení izraelsko-palestinského konfliktu, a hrozba toho, že by Izrael
musel n který z on ch plán akceptovat, ho koncem roku 2003 p esv d ily o nutnosti vlastní
iniciativy a plánu: *š Tehdy v listopadu existovalo tolik plán , saudský, fienevský, plán Arabské
ligy, a já jsem pochopil, že t m tlak m nem fleme odolat bez svého vlastního plánu.š* TMron
pak je-t dále rozvedl, pro se rozhodl navrhnout a zrealizovat sv j plán izraelského stažení se
z pásma Gazy a jaké m l alternativy: *š Co jsem mohl d lat ó zní it Palestinskou samosprávu?
Ne ó Izrael na sebe nem že vzít zodpov dnost za fšivoty 3,5 milionu Palestinc . Podepsat
mírovou dohodu? Ne ó teror by pouze za al znovu. Nechat v ci jak jsou? Ne ó v Izraeli jsem
od války za nezávislost zařřil v-echo, je te mojí zodpov dností vypo ádat se s tím.* (Safire
2004)

Oficiálním d vodem, pro se TMron rozhodl pro unilaterální e-ení, byla jeho, uřř
n kolikrát zmi ovaná, absolutní ned v ra v í palestinskému v dci Jásiru Arafatovi, z nířř
také pramenila jeho teze, že na palestinské stran nemá partnera k vyjednávání. (Hollinder
2005: 17) Z stává v-ak otázkou, zda-li TMron nepouřříval tento argument jen jako
ospravedln ní své neochoty s palestinskou stranou jednat. Koneckonc , poté co Arafat
v listopadu 2004 zem el, TMron sv j unilaterální plán izraelského stažení se z Gazy
samoz ejm nerevidoval a neodvolal. Zajímavé vysv tlení, pro TMron preferoval unilaterální
e-ení situace nabízí Yael S. Aronoff, která charakterizuje TMrona jako muřře a vojáka, který
byl zvyklý získat iniciativu na svoji stranu a zaúto it, cořř se podle ní promítlo do jeho
rozhodnutí vzít politickou iniciativu do vlastních rukou, místo aby se smí il s Road map
propagovanou Ameri any. (Aronoff 2010: 161)

Americkou podporu pro sv j unilaterární plán si izraelský premiér vyjednal uřř
v dubnu 2004, kdy se vydal na strategickou náv-t vu do USA. Setkal se s
tehdej-ím prezidentem Georgem W. Bushem, kterému podrobn vysv třřil sv j plán evakuace
pásma Gazy a získal od n j bezprecedentní slib, že USA v jakémkoliv budoucím kone ném
izraelsko-palestinském vyrovnání podpo í izraelské nároky na nespécifikované mnořřství
území na Západním b ehú. Prezident Bush se také vyslovil proti právu návratu palestinských
uprchlák do Izraele. Tyto americké sliby pak TMron umň vyuřřil po svém návratu do Izraele
jako dal-í argument v diskuzi s odp rci jeho plánu. Záruky dané prezidentem Bushem
prezentoval TMron tak, že byly podmín ny pouze a výhradn realizací jeho evakua ního
plánu. (Rabinovitch 2004: 8)

... se vyjádřil sice metaforicky, ale víc nejlasněji v tom
... bylo provedeno za účelem odvedení mezinárodní
pozornosti od Izraele, s cílem upevnit a zachovat izraelskou kontrolu nad Západním břehem.
A tedy, řeč vlastně bylo obětováno a vystřelováno několik tisíc osadníků z jednoho místa, aby
jich mohly statisíce zůstat ve svých osadách na jiném místě. Weisglass doslova řekl: *šPlán
stažení se je...láhev formaldehydu, do které vložíte prezident v plán³⁶, tak, aby zůstal uchován
na velmi dlouhou dobu. Stažení se...dodá množství formaldehydu, které je potřeba k tomu,
aby k řádnému politickému procesu s Palestinci nedošlo.* (Eldar, Zertal 2009: 357)

Samotná evakuace osadníků z pásma Gazy započala 17. srpna 2005 a skončila 23.
srpna téhož roku. Celá operace proběhla relativně rychle, efektivně a hlavně, bez nutnosti
použít výraznější násilí. Přijemným překvapením tedy bylo, že a kolik osadníků ze
svých domovů do daného termínu dobrovolně odešla, vzdorovali pak IDF jen pasivně.
Opravdu agresivních osadníků se našlo jen několik, a ani ti se neuchýlili k použití stelných
zbraní.

³⁶ Hovoří se o americkém prezidentovi Georgi W. Bushovi, oním plánem je pak myšlená Road map.

Na začátku této práce jsem si jako cíl svého zkoumání stanovil analýzu osadnické politiky, kterou na okupovaných palestinských územích uplatňovaly dvě vlády Ariela Šaron, a to konkrétně mezi lety 2001-2006. Na předcházejících stranách jsem se však nevěnoval pouze jednomu velmi omezenému časovému úseku, ve kterém Ariel Šaron vykonával funkci izraelského premiéra, nýbrž jsem vycházel z předpokladu, že aby bylo skutečně možné kvalifikovaně posoudit a analyzovat rozhodnutí premiéra Šaron, je potřeba nejprve definovat a popsat alespoň některé z tématicky významných pojmů a vytvořit tak určitý základ pro další rozbor a práci. Není prakticky možné zabývat se otázkou židovského osadnictví a nezmínit se ani o událostech roku 1967, o úplných počátcích osadnického hnutí, o rozličných ideologicko-náboženských i pragmatických motivacích osadníků, o tom, jaké mají osadníci historicky vztahy s různými politickými stranami, nebo o tom, jaký status mají židovské osady z pohledu mezinárodního práva. Snáhl jsem se proto věnovat tímto tématům v úvodní části své práce určitý prostor.

Druhou část práce jimi věnuji konkrétně osobě Ariela Šaron. Nejprve analyzuji Šaronovu bohatou a úspěšnou, ale vzhledem k jeho jen těžko oddiskutovatelné zodpovědnosti za masakr v Kibjji, zároveň i značně kontroverzní vojenskou kariéru. I přes kontroverze zůstal Šaron i po svém odchodu z armády v myslích většiny Izraelců známým hrdinou jomkipurské války, šarikem, králem Izraele. Z armády zamířil Šaron rovnou do politiky, spoluzakládal pravicovou stranu Likud, kde získal neméně úspěšnou, ale snad ještě kontroverznější kariéru než v armádě. Na jednu stranu byl Šaron veleúspěšným a dlouholetým politikem. Po dobu 29-ti let byl nepřetržitě poslancem Knesetu a ministrem byl jmenován třikrát, když se jeho strana Likud podílela na vládě. Na stranu druhou se u Šaron asi nikdy nezbaví předzvěky šaronecké politiky z Bejrútu, kterou si švysloužil jako ministr obrany za svůj podíl na invazi do Libanonu a zodpovědnost za následný masakr palestinských civilistů v uprchlických táborech Sabra a Šatíla v roce 1982. V politice Šaron získal ještě jednu, snad o něco lichotivější, předzvěku: šaronecké osadnické hnutí. To vyjadřovalo jeho zápal a nadšení pro osídlování okupovaných palestinských území. A u Šaron byl ministrem kteréhokoliv resortu, vždy dokázal najít způsob, jak přispět k rozšíření židovských osad. Šaron byl také dlouholetým zastáncem názoru, že Špalestina je Jordánsko a neváhal podnecovat osadníky k nezákonnému jednání za účelem zřízení nových ilegálních osad.

analýza TMaronových osobnostních rysů, o kterou jsem TMaronov osob také alespoň z části pokusil, protofle v případě tak výrazné individuality, jakou TMaron bezpochyby byl, je při analýze jeho rozhodnutí dleflitě brát jeho specifické osobnostní rysy v potaz. Velké množství informací o TMaronov osobnosti pochází je-t z armádního prostředí, kde byla na jednu stranu oceňována jeho odvaHa, rozhodnost, ochota podstupovat risk a taktická brilantnost. Na druhou stranu si TMaron mezi kolegy nadlhal mnoho nepřátel svou arogancí, neúctou k autoritám, zatvrzelostí a především svou notorickou tendencí jednat v rozporu s rozkazy a neříkat pravdu, nebo si ji alespoň upravovat podle potřeby. Tyto vlastnosti z něj udělaly onu specifickou osobnost, kterou byl, hrdina pro jedny a zločinec pro druhé.

Poté se jifl ve své práci vnuji výhradně obma TMaronovým vládám. TMaronova první vláda, údající v letech 2001-2003, byla od počátku poznamenána probíhající druhou intifádou. Ironicky to byl právě TMaron, který ji pomohl zaflehnout svým provokativním výstupem na Chrámovou horu v Jeruzalémě, a dá se říci, fle z toho sám také nejvíc profitoval, protofle –patná bezpečnostní situace byla tím dle vodem, pro si zoufalí izrael-tí volí i vybrali za premiéra právě jeho, šnekompromisního vojáka, známého svým tvrdým postojem vůči Arabům. Dalším velkým tématem první TMaronovy vlády byla samozřejmě bezpečnostní zeší bariéra. Ve své podstatě to byl velmi šne–aronovský projekt, protofle TMaron vldy dleflal co bylo v jeho silách, aby mezi Izraelem a palestinskými územími nevznikla fládná permanentní hranice, natofl pak pevná a betonová zeší. Nakonec se v–ak musel spolu s vládou podvolit tlaku ve ejnosti, která se n jaké formy separace od Palestinců a jejich intifády dofladovala. TMaron postupně ve spolupráci s osadníky upravil trasu bariéry tak, fle v podstatě v–echny významné osady zůstaly na izraelské straně zdi.

Druhá TMaronova vláda se téměř od počátku nesla v duchu unilaterálního plánu staflení se z Gazy. V t–ina Izraelců takovou iniciativu sice podporovala, ale proti TMaronov plánu se vytvořila sice men–inová, zato v–ak velice odhodlaná a radikální opozice, pov t–inou sloflená z těch, kteří ho donedávna pokládali za svého spojence a zastánce. Ti ho nyní považovali za zrádce. TMaronova vlastní strana, Likud, také nebyla v podpoře jeho návrhu zdaleka jednotná, o vládní koalici nemluví. Ta se nakonec rozpadla a TMaron pak musel spoléhat na hlasy opozitních poslanců. Přes v–echny komplikace se TMaron zatvrdil a rozhodl se svůj plán zrealizovat stejně co st j. Tak se taky stalo, 23. srpna 2005 byla evakuace v–ech osadníků z pásma Gazy a vybraných osad na Západním břehu úspěšně dokoněna.

V úvodu práce jsem si stanovil dvě výzkumné otázky, které obě přímo souvisí s unilaterálním plánem izraelského staflení se z pásma Gazy. První výzkumná otázka zní

...a Ariela TMrona k rozhodnutí uskutečnit unilaterální
...ofně vysvětlit tak zásadní změnu jeho postoj v i
...řidovským osadám? Odpověď na první část této dvojotážky samozřejmě není snadná,
nicméně je více než pravděpodobné, že premiér TMron učinil své rozhodnutí na základě
kombinace několika motivů a faktorů. Jako nejsilnější faktor se mi na základě mnoha
získaných informací jeví mezinárodní tlak. TMron v žádném případě nemohl zájem postupovat
dle Road map, jež se však obával, že pokud bude Izrael váhat, může ho mezinárodní
společenství donutit k přijetí plánu jež bolestivějšího a horšího, třeba fienevské iniciativy.
Rozhodl se tak chopit se iniciativy a přijel s unilaterálním plánem stažení se z pásma Gazy.
Road map formálně nezavrhl, jen její implementaci odsunul na neurčito a zajistil si americkou
podporu pro svůj unilaterální postup. Zajímavé je, že na veřejnosti TMron nejprve hovořil
v souvislosti se svým plánem o bezpečnosti, s tím, že cílem jeho plánu je zajistit Izraelcům
v této bezpečí, a že tudíž nejde o politický krok, ale pouze o bezpečnostní opatření. Toto
tvrzení však sám brzy vyvrátil, když se vydal do USA a od prezidenta Bushe si nechal
přislíbit hned několik politických šprotisluflebů za to, že svůj plán stažení se z Gazy
zrealizuje. Skutečnost, že Bush TMronovi přislíbil, že USA v konečném izraelsko-
palestinském vyrovnání podpoří izraelské nároky na část území Západního břehu, jasně
hovoří pro to, že TMron na osady zdaleka nezanevlel úplně. Je totiž zřejmé, že oba státníci
hovořili o území Západního břehu, na kterém stojí řidovské osady.

Druhá část položené otázky implikuje, že TMron nutně změnil svůj postoj v i
řidovským osadám. Co když to tak ale vůbec není? TMron ufl v minulosti, konkrétně v roce
1982, evakuoval podobným způsobem osady na Sinajském poloostrově. Jak uvádí Yael S.
Aronoff, pro TMrona byla vždy prioritní bezpečnost, ne myšlenka Velkého Izraele. Pokud tedy
ufl osady nepovažoval za záruku bezpečnosti, nebyl pro něj problém vzdát se jich. Zvláště
tehdy, když viděl, že demografické trendy opravdu hrají proti Izraeli, a že za takových
podmínek je pro Izrael opravdu výhodnější vzdát se pásma Gazy, šob tovatě tak osm tisíc
osadníků, kteří ale flili obklopeni 1,3 milionem Palestinců.

Druhá výzkumná otázka, kterou jsem si položil, zní takto: *Může unilaterální izraelské
stažení se z pásma Gazy v budoucnu posloužit jako precedent pro další opuštění osad na
okupovaných územích Západního břehu?* Na tuto otázku lze odpovědět, že ano, současná
situace není dlouhodobě udržitelná. Ovšem pokud dojde k vyklizení některých osad na
Západním břehu, bude to s největší pravděpodobností až po dosažení dvoustranné dohody
s palestinskou stranou. Po zkušenostech, které Izrael má z posledních let s pásmem Gazy, kde

edá p edpokládat, že by unilaterální postup m l velkou

A kone n , v úvodu práce jsem k ov ení stanovil tuto hypotézu: *Pro Ariela TMrona, jako pro bývalého profesionálního vojáka, m la bezpe nost státu centrální význam, v okamžiku, kdy osady na palestinském území p estaly být pro Izrael bezpe nostním p ínosem, byl TMron schopn zdánliv radikální zm ny postoj a rozhodl se k evakuaci pásma Gazy. Po v-ech argumentech, které byly vý-e uvedeny, se kloním k tomu, že tuto hypotézu lze spí-e potvrdit. TMron rozhodn jevil znaky toho, že je opravdu ochoten nechat evakuovat men-í a odlehlj-í osady. Z ejm í takové, které by d íve pokládal za bezpe nostn p ínosné. Druhá intifáda ho z ejm p im la zm nit názor, nebo zjistil, že je t eba spí-e vynakládat prost edky a síly na ochranu osad a osadník , neř že by osady n jak zvy-ovaly bezpe nost Izraele. Dalo by se tedy íci, že zatímco osady ztratily pro TMrona sv j strategicko-obranný význam, za al se v tomto smyslu spoléhat na bezpe nostní bariéru, kterou neustále mohutn propagoval.*

Prameny

Avnery, Uri. 2005. šSharon's Gaza Disengagement Plan Paved With Bad Intentions. *Washington Report*, May/June 2005 (online). Dostupné z: <http://www.wrmea.org/wrmea-archives/274-washington-report-archives-2000-2005/may-june-2005/8540-two-views-sharons-gaza-disengagement-plan.html> (10. 7. 2014)

B'Tselem. 2013a. šStatistics on Settlements and Settler Population. *B'Tselem*, 8. 8. 2013 (online). Dostupné z: <http://www.btselem.org/settlements/statistics> (24. 8. 2014)

Burke, Jason. 2001. šFrom butcher to 'Lion' to Prime Minister of Israel. *The Guardian*, 4. 2. 2001 (online). Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2001/feb/04/israel> (13. 5. 2014)

Goldenberg, Suzanne. 2000. šRioting as Sharon visits Islam holy site. *The Guardian*, 29. 9. 2000 (online). Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2000/sep/29/israel> (29. 8. 2014)

International Court of Justice. 2004. šLegal Consequences of the Construction of a Wall. *International Court of Justice*, 9. 7. 2004 (online; Pdf). Dostupné z: <http://www.icj-cij.org/docket/files/131/1677.pdf> (22. 6. 2014)

Israel Ministry of Foreign Affairs. 1967. šThe Khartoum Resolutions. *Israel Ministry of Foreign Affairs*, 1. 7. 1967 (online). Dostupné z: <http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/peace/guide/pages/the%20khartoum%20resolutions.aspx> (20. 8. 2014)

Israeli Ministry of Foreign Affairs. 2003b. šAddress by PM Ariel Sharon at the Fourth Herzliya Conference-Dec 18- 2003. *Israeli Ministry of Foreign Affairs*, December 2003 (online). Dostupné z:

Israeli Ministry of Foreign Affairs. 2005. šSummary of the Opinion Concerning Unauthorized Outposts-Talya Sason, Adv.õ *Israeli Ministry of Foreign Affairs*, March 2005 (online).

Dostupné z:

<http://www.mfa.gov.il/mfa/aboutisrael/state/law/pages/summary%20of%20opinion%20concerning%20unauthorized%20outposts%20-%20talya%20sason%20adv.aspx> (26. 8. 2014)

Jewish Telegraphic Agency. 1973a. šGen. Sharon Quits Army; May Run on Liberal Party List in Electionsõ *Jewish Telegraphic Agency*, 13. 7. 1973 (online). Dostupné z:

<http://www.jta.org/1973/07/13/archive/gen-sharon-quits-army-may-run-on-liberal-party-list-in-elections> (22. 8. 2014)

Jewish Telegraphic Agency. 1973b. šSharon Trying to Organize Coalition of Opposition Parties As Alternative to Labor Alignment in Electõ *Jewish Telegraphic Agency*, 19. 7. 1973 (online). Dostupné z: <http://www.jta.org/1973/07/19/archive/sharon-trying-to-organize-coalition-of-opposition-parties-as-alternative-to-labor-alignment-in-elect> (22. 8. 2014)

Jewish Telegraphic Agency. 1979. šIsrael's Supreme Court Rules Elon Moreh in Samaria Must Be Removedõ *Jewish Telegraphic Agency*, 23. 10. 1979 (online). Dostupné z:

<http://www.jta.org/1979/10/23/archive/israels-supreme-court-rules-elon-moreh-in-samaria-must-be-removed> (2. 8. 2014)

Lammfromm, Arnon, Louise, Fischer. šThe "Elon Moreh" High Court Decision of 22 October 1979 and the Israeli Government's Reactionõ *Israel State Archives* (online). Dostupné z:

http://www.archives.gov.il/ArchiveGov_Eng/Publications/ElectronicPirsum/ElonMoreh/ (28. 8. 2014)

ompromise on Jerusalem *The Telegraph*, 8. 2. 2001

(online). Dostupné z:

<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/israel/1321729/Sharon-offers-no-compromise-on-Jerusalem.html> (28. 8. 2014)

Religion News Service. 2000. šAriel Sharon: Mideast Peace Process Is Deadö Land of Israel promised by God only to the Jews, opposition leader tells Christian group. *Christianity Today*, 4. 12. 2000 (online). Dostupné z: <http://www.christianitytoday.com/ct/2000/december4/38.68.html> (28. 8. 2014)

Safire, William. 2004. šThe Sharon Plan of Disengagementö *The New York Times* (online) 16. 4. 2004. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2004/04/16/opinion/16SAFI.html> (24. 8. 2014)

United Nations. 1967. šResolution 242ö *United Nations*, 22. 11. 1967 (online). Dostupné z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/242\(1967\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/242(1967)) (4. 8. 2014)

United Nations. 1979. šResolution 446ö *United Nations*, 22. 3. 1979 (online). Dostupné z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/446\(1979\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/446(1979)) (4. 8. 2014)

United Nations. 2006. šHumanitarian Impact of West Bank Barrierö Crossing the Barrier: Palestinian Access to Agricultural Land. *United Nations*, January 2006. (online; Pdf). Dostupné z: <http://www.ochaopt.org/documents/OCHABarRprt-Updt6-En.pdf> (22. 8. 2014)

and the Fate of Local, Regional and International

Peace. *Palestine-Israel Journal* (online) 10 (1): 93-98. Dostupné z: www.ebsco.com (26. 8. 2014)

Akirav, Osnat, Gary W., Cox, Mathew D., McCubbins. 2010. *Agenda Control in the Israeli Knesset During Ariel Sharon's Second Government*. *The Journal of Legislative Studies* (online) 16 (2): 251-267. Dostupné z: http://www.academia.edu/7321189/Agenda_Control_in_the_Israeli_Knesset_during_Ariel_Sharons_Second_Government (26. 8. 2014)

Arieli, Shaul, Roby, Nathanson, Ziv, Rubin, Hagar, Tzameret-Kertcher. 2009. *Historical Political and Economic Impact of Jewish Settlements in the Occupied Territories*. *Israeli European Policy Network* (online; Pdf). Dostupné z: <http://www.iepn.org/images/stories/papers/papershaularieli.pdf> (26. 8. 2014).

Aronoff, Yael S. 2010. *From Warfare to Withdrawal: The Legacy of Ariel Sharon*. *Israel Studies* (online) 15 (2): 149-172. Dostupné z: www.ebsco.com (26. 8. 2014)

B'Tselem. 2002. *Land Grab*. *Israel's Settlement Policy in the West Bank*. *B'Tselem*, May 2002 (online; Pdf). Dostupné z: http://www.btselem.org/download/200205_land_grab_eng.pdf (31. 7. 2014)

Black, Ian. 2006. *A brutal soldier who came to know the limits of force*. *The Guardian*, 6. 1. 2006 (online). Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2006/jan/06/israel13> (13. 5. 2014)

B'Tselem. 2014. *Land Expropriation and Settlements in the International Law*. *B'Tselem*, 1. 1. 2014 (online). Dostupné z: http://www.btselem.org/settlements/international_law (4. 5. 2014)

Clyde, R. Mark. 2005. *Israel's Proposal to Withdraw from Gaza*. *Congressional Research Service* (online; Pdf). Dostupné z: <http://fpc.state.gov/documents/organization/43994.pdf> (26. 8. 2014)

[legacy-of-ariel-sharon/](http://bridgeglobalist.org/2014/01/16/the-controversial-legacy-of-ariel-sharon/) (29. 8. 2014)

Coskun, Gamze, Osman Bahadir, Dincer. 2011. Jewish Settlements. Another Name for Occupation. *USAK Yearbook of International Politics and Law* (online) 4 (4): 205-222. Dostupné z: <http://www.ceeol.com/aspx/issuedetails.aspx?issueid=bb841cf3-40ce-4bb0-98dd-f99ba7394140&articleId=6c7fb6bb-08be-426c-9665-c362e7433189> (26. 8. 2014)

ejka, Marek. 2005. *Izrael a Palestina. Minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií.

ejka, Marek. 2006. Šifivotní dráha Ariela TMrona *natoaktual.cz*, 9.1. 2006 (online). Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/na_analyzy.aspx?r=na_analyzy&c=A060109_102107_na_analyzy_m02 (11. 7. 2014)

Dakwar, Jamil. 2007. People without Borders for Borders without People: Land, Demography, and Peacemaking under Security Council Resolution 242. *Journal of Palestine Studies* (online) 37 (1): 62-78. Dostupné z: www.jstor.org (26. 8. 2014)

Diamond, Matthew, Ezra, Kopelowitz. 1998. Religion That Strengthens Democracy: An Analysis of Religious Political Strategies in Israel. *Theory and Society* (online) 27 (5): 671-708. Dostupné z: www.jstor.org (26. 8. 2014)

Eldar, Akiva, Idith, Zertal. 2009. *Lords of the Land: The War Over Israel's Settlements in the Occupied Territories, 1967-2007*. New York: Nation Books.

Etkes, Dror, Lara, Friedman. 2005. The Ultra-Orthodox Jews in the West Bank. *Peace Now*, October 2005 (online). Dostupné z: <http://peacenow.org.il/eng/content/ultra-orthodox-jews-west-bank> (17. 7. 2014)

Friedman, Lara, Dror, Etkes. 2007. Quality of Life Settlers. *Peace Now*, January 2007 (online). Dostupné z: <http://peacenow.org.il/eng/content/quality-life-settlers> (17. 7. 2014)

obstacle to peace? *Peace Now* (online). Dostupné z:
[Documents-are-not-obstacle-peace](#) (24. 8. 2014)

Golan, Galia. 2004. *The Israeli Disengagement Initiative*. *Middle East Policy* (online) 9 (4): 65-71. Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1061-1924.2004.00177.x/abstract> (26. 8. 2014)

Goodspeed, Peter. 2011. *Like a sleeping lord* *Son of former Israeli prime minister eulogizes Ariel Sharon* *National Post*, 9. 11. 2011 (online). Dostupné z: <http://fullcomment.nationalpost.com/2011/11/09/%E2%80%98like-a-sleeping-lord%E2%80%99-son-of-former-israeli-prime-minister-eulogizes-ariel-sharon/> (24. 6. 2014)

Grossman, David. 2006. *The strong man* *The Guardian*, 6. 1. 2006 (online). Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2006/jan/06/israel5> (13. 5. 2014)

Hollinder, Brandon. 2005. *The Israeli Disengagement Plan: Unilateralism in the Face of Multilateral Agreements*. *The Human Rights Brief* (online) 13 (1): 17-20. Dostupné z: http://www.researchgate.net/publication/254568565_The_Israeli_Disengagement_Plan_Unilateralism_in_the_Face_of_Multilateral_Agreements (26. 8. 2014)

Israel Ministry of Foreign Affairs. 2001. *Israeli Settlements and International Law* *Israel Ministry of Foreign Affairs*, 20. 5. 2001 (online). Dostupné z: <http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/peace/guide/pages/israeli%20settlements%20and%20international%20law.aspx> (20. 8. 2014)

Israel Ministry of Foreign Affairs. 2003a. *Disputed Territories: Forgotten Facts About the West Bank and Gaza Strip* *Israel Ministry of Foreign Affairs*, 1. 2. 2003 (online). Dostupné z: <http://mfa.gov.il/MFA/MFA-Archive/2003/Pages/DISPUTED%20TERRITORIES-%20Forgotten%20Facts%20About%20the%20We.aspx> (20. 8. 2014)

Israel Ministry of Foreign Affairs. 2007. *40th Anniversary of the Reunification of Jerusalem* *Israel Ministry of Foreign Affairs*, 16. 5. 2007 (online).

Khalidi, Rashid. 2001. 'The Centrality of Jerusalem to an End of Conflict Agreement.' *Journal of Palestine Studies* (online) 30 (3): 82-87. Dostupné z: www.jstor.org (26. 8. 2014)

Marcus, Jonathan. 1989. 'The Politics of Israel's Security.' *International Affairs* (online) 65 (2): 233-246. Dostupné z: www.jstor.org (26.8.2014)

Meir-Levi, David. 2005. 'Occupation and Settlement: The Myth and Reality' *Frontpagemag.com*, 24. 6. 2005 (online). Dostupné z: <http://archive.frontpagemag.com/readArticle.aspx?ARTID=8157> (13. 7. 2014)

Naor, Arye. 2005. 'Behold, Rachel, Behold': The Six Day Was as a Biblical Experience and Its Impact on Israel's Political Mentality.' *The Journal of Israeli History* (online) 24 (2): 229-250 Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13531040500195745> (26. 8. 2014).

Newman, David. 1981. 'Gush Emunim and Settlement-Type in the West Bank.' *British Society for Middle Eastern Studies* (online) 8 (1): 33-37. Dostupné z: www.jstor.org (26. 8. 2014)

Ofran, Hagit, Noa, Galili. 2009. 'West Bank Settlements--Facts and Figures, June 2009' *Peace Now*, June 2009 (online). Dostupné z: <http://peacenow.org.il/eng/node/297> (15. 7. 2014)

Oren, Amir. 2011. 'Talented, but a liar' *Haaretz*, 14. 1. 2011 (online). Dostupné z: <http://www.haaretz.com/weekend/week-s-end/talented-but-a-liar-1.336961> (3. 6. 2014)

Pressman, Jeremy. 2003. 'Visions in Collision: What Happened at Camp David and Taba?' *International Security* (online) 28 (2): 5-43. Dostupné z: www.jstor.org (26. 8. 2014)

eralism and IsraelióPalestinian Relations, 2001ó

es (online) 7 (4): 360ó376. Dostupné z:

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1528-3585.2006.00259.x/abstract> (26. 8. 2014)

Rabinovitch, Abraham. 2004. šThe Reinvention of Ariel Sharon.ö *The New Leader* (online) 87 (3): 6-8. Dostupné z: www.ebsco.com (26. 8. 2014)

Ram, Uri. 2008. šWhy Secularism Fails? Secular Nationalism and Religious Revivalism in Israel.ö *International Journal of Politics, Culture, and Society* (online) 21 (1-4): 57-73. Dostupné z: <http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10767-008-9039-3> (26. 8. 2014)

Sachar, Howard M. 1998. *D jiny státu Izrael*. Praha: REGIA.

Sprinzak, Ehud. 1986. šFundamentalism, Terrorism, and Democracy: The Case of the Gush Emunim Undergroundö *American Civil Liberties Union*, 17. 02. 2012 (online; Pdf).

Dostupné z: <https://www.aclu.org/files/fbimappingfoia/20120217/ACLURM018956.pdf> (24. 7. 2014)

Tenenbaum, Karen, Ehud, Eiran. 2005. šIsraeli Settlement Activity in the West Bank and Gaza: A Brief History.ö *Negotiation Journal* (online) 21 (2): 171-175. Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1571-9979.2005.00055.x/abstract> (26. 08. 2014)

Trottier, Julie. 2007. šA wall, water and power: the Israeli -separation fenceö *Review of International Studies* (online) 33 (1): 105-127. Dostupné z:

http://journals.cambridge.org/abstract_S0260210507007334 (26. 8. 2014)

Tsur, Yaakov. 2012. šBetween Land and State ó -Greater Land of Israelø According to Tabenkin and the United Kibbutz Movementö *The Schechter Institutes*, February 2012 (online). Dostupné z: <http://www.schechter.edu/facultyForum.aspx?ID=102> (18. 7. 2014)

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ne Politics of Judaizing Israel/Palestine

Critical and Democratic Theory (online) 6 (3): 364-

390. Dostupné z:

[http://www.academia.edu/3147778/Ethnocracy The Politics of Judaizing Israel Palestine](http://www.academia.edu/3147778/Ethnocracy_The_Politics_of_Judaizing_Israel_Palestine)

(26. 8. 2014)

Zelnick, Bob. 2003. "The Unnecessary Intifada." *Orbis* (online) 47 (1): 11-20. Dostupné z:

www.ebsco.com (26. 8. 2014)

Tato práce se zabývá izraelskou osadnickou politikou na okupovaných palestinských územích a to konkrétně mezi lety 2001-2006, tedy za vlády dvou navazujících vlád Ariela Šarona. Pojmem šosadnická politika ÷ není v tomto případě myšleno pouhé zakládání, budování nebo rušení židovských osad na palestinském území. Za osadnickou politiku je v této práci považován jakýkoliv akt izraelské vlády, který má přímý i nepřímý vliv na osady a osadníky nebo se s nimi jakýmkoliv způsobem dotýká. Příkladem může být stavba tzv. bezpečnostní bariéry, výhradní osadnických silnic, poskytování ekonomických úlev a výhod rodinám žijícím v osadách apod. Vzhledem k tomu, že cílem této práce je analýza osadnické politiky vlád Ariela Šarona, hlavním objektem zájmu této práce samozřejmě je unilaterální izraelské stažení se z pásma Gazy. Izraelského stažení se z pásma Gazy se týkají i dvě výzkumné otázky: 1) *Jaké motivy vedly premiéra Ariela Šarona k rozhodnutí uskutečnit unilaterální stažení z pásma Gazy a jak je možné vysvětlit tak zásadní změnu jeho postoje vůči židovským osadám?* 2) *Může unilaterální izraelské stažení z pásma Gazy v budoucnu posloužit jako precedent pro další opuštění osad na okupovaných územích Západního břehu?*

Klíčová slova: osady, izraelsko-palestinský konflikt, politika, mírový proces, Ariel Šaron, stažení se z Gazy

Abstract

This thesis deals with Israeli settlement policy on occupied Palestinian territories in 2001-2006, during the two consecutive governments headed by Ariel Sharon. Settlement policy in this case does not mean just establishing, building up or dismantling settlements. In this thesis, any act or decision of Israeli government that has direct or indirect influence on Israeli settlers or that affects them in any way is regarded as settlement policy. An example of that can be a construction of the separation barrier, settler-only roads, economic incentives and tax allowances for settler families and so on. Since the goal of this thesis is to analyse the settlement policy of Ariel Sharon's governments, the main focus of this thesis is the Israeli unilateral disengagement from the Gaza Strip. The two research questions are also concerned with the Disengagement: 1) *What motives led the Prime Minister Ariel Sharon to make the*

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

at from the Gaza Strip and how can his sudden change
explained? 2) Can the unilateral disengagement from the
Gaza Strip create a precedent for similar disengagements from settlements in the West Bank?

Key words: settlements, israeli-palestinian conflict, politics, the peace process, Ariel Sharon,
the Gaza Strip disengagement